BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASİ
SOSYALİZM
İÇİN

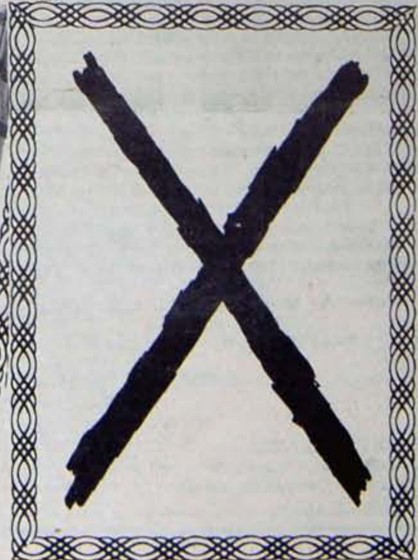
YÜRÜYÜŞ

HAFTALIK SIYASI HABER VE YORUM DERGISI SAYI: 233 24 EYLÜL 1979 7.5 LIRA

12 Mart'çılara geçit yok









Yaşasın Maysan işçileriyle dayanışma

Bursa'da demokratik kitle örgütleri, sendikalar, gençlik örgütleri, işverenin yasadışı lokavtı sonucu açlığa mahkum edilen 156 MAYSAN işçisiyle dayanışma için 15 Eylül'de kitlesel bir miting yaptı.

Maden-İş, Tekstil, Oleyis, Beton-İş, Yeni Haber-İş, Banksen, TÖB–DER, TÜMAS, TÜTED, Genç Öncü, İGD, SGB, İşçi Kültür Derneği Bursa Şubeleri, İKD, TÜS–DER, İLD, Marmara Köy-Der, Hürriyet Kültür Derneği'nden oluşan 19 kuruluş, 15 Eylülde düzenledikleri "İşsizliği, Faşist Terör ve Cinayetleri Protesto Mitingi"ni bugüne dek güç ve eylem birliklerinin önüne çıkarılan birçok sorunu çözerek gerçekleştirdiler. Mitingin tüm çalışmalarında bütün örgütler ortak ve uyumlu eylemler yaptılar.

Kitlesel bir katılımla yapılan mitingde MAYSAN işçileri için bağış da toplandı. Ortak olarak saptanan sloganlara bütün örgütler sorumlu bir anlayışla uydular. Mitingde aynı zamanda faşist cinayetler protesto edildi ve MHP, ÜGD vb. faşist şebekelerin kapatılması istendi. Yapılan konuşmalar ve mücadele andından sonra sona eren miting, Bursa'da ilerici-demokratik güçlerin kalıcı eylem ve güçbirliğinde atılmış çok önemli bir adım olarak değerlendirildi. Güç ve eylem birliği çalışmalarında Bursa'da bugüne dek sürdürülen çalışmalarında görülen olumsuzluklar, grupçu tutumlar ilk kez ilkeli bir biçimde aşılmış oluyordu. Demokratik güçbirliklerinde ayrılık noktalarının değil de, birlik noktalarının öne çıkartılması, ısrarlı, uzun bir geçmişin sonrasında kazanılan bir deneydi. 15 Eylül mitingi aynı zamanda, direnişte bulunan işçilerin sorunlarına, yani emekçilerin ortak sorunlarına ancak dayanışmayla çözüm bulunabileceğini de gösterdi. Şimdi görev, bu olumlu sonucu, kalıcı bir antifaşist birlikle tamamlamaktır.

ÜGD Şube Başkanları Fiskobirlik'te

● Teoman Köprülüler'in bakanlığına bağlı Giresun Fiskobirlik MHP'li ve ÜGD'li faşistlerle dolduruluyor.

Kooperatiflerde yuvalanan faşistleri teleks emriyle temizleyen (!) CHP'nin Ticaret Bakanı Teoman Köprülüler'in teleksinin başına şu günlerde Tirebolu Ülkü Ocağı Başkanı gelirse hiç şaşmamak gerekiyor!..

CHP'yi umut sayarak ona oy veren birçok emekçi Giresun'da Fiskobirlik Genel Müdürlüğü'nün kapısında iş bulabilmek için çile doldururken, Tirebolu ÜGD Başkanı Faruk Sakal adlı kişi Fiskobirlik'in CHP'li Yönetim Kurulu Başkanı tarafından sessiz sedasız işe alındı.

MHP'lilerin Fiskobirlik'e CHP'liler eliyle yerleştirilmeleri için bu yalnızca bir başlangıç oldu. MHP'li eski genel müdür Mustafa Aydın'ın gorilliğini yapan Beşikdüzü'lü iki faşist de, bir CHP Trabzon milletvekilinin Fiskobirlik yönetimindeki yakını tarafından kurumun arka kapısından yeniden işe alındı.

Daha da ilginç olanı, faşistlerin işe alınmaları için bulunan yeni formüllerdi. Faşistlerin önce CHP'ye üye yapılmasıyla Fiskobirlik'e işe alınmalarının önündeki engellerin kaldırıldığı bildirildi. Bu haberlerden sonra, ÜGD Genel Başkanı'nın da CHP'ye geçerek, Fiskobirlik Genel Müdürü olacağı söylenebilir mi?.

Elbette Fiskobirlik'te olup bitenler şaşırtıcı değil. CHP ağırlıklı hükümetin birçok bakanlığında olduğu gibi Ticaret Bakanlığı'na bağlı işyerlerinde de, faşistlerin temizlenmesi bir yana, yeni işe alınanlar arasında faşistlerin özellikle seçilmesi için elverişle koşullar bulunuyor. Hükümetin kuyusunu kazan da, faşistlerle bu ölçüde uzlaşması değil mi?..

CHP'

İŞÇİLER
EMEKÇİLER
İLERİCİ AYDINLAR,
İLERİCİ GENÇLER!..



Türkiye İşçi Partisi 14 Ekim 1979'da seçim yapılacak 29 İlin tümünde seçimlere giriyor
Seçim dönemleri, Partimizin, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinde, sesini ülke çapında ve yoğun biçimde duyurabilme olanaklarını vermektedir
Seçim çalışmalarının en etkin ve başarılı sonuca ulaşmasında Partililerin cesur, özverili çalışmalarının yanısıra, Partimize inanmış, gönül vermiş arkadaşlarımızın da katkıları büyük önem taşımaktadır.
Türkiye İşçi Partisi Merkez Yönetim Kurulu'nun Parti'nin tüm üye ve aday üyelerinin aylık gelirlerinin belli bir yüzdesini Ağustos, Eylül, Ekim aylarında Parti merkezine bağış olarak göndermeleri konusundaki kararını Parti dostlarına da duyurmaktadır.
Gerçek ve kurtuluş yolu olan sosyalizmin ve sosyalist mücadelenin güçlendirilmesi, aynı zamanda faşizme karşı mücadelenin de kalıcı sonuca ulaşmasını sağlayacaktır.
Yurtseverler, antifaşistler, ilericiler, demokratlar Tüm sosyalistler!...
Bağış kampanyasına. Görev başına!

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ
GENEL MERKEZİ

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ
Bağış Kampanyası, Hesap No: 60
Ziraat Bankası - Çemberlitaş Şubesi
İSTANBUL

MARMARA TERSANESİ İŞÇİLERİNİN HAKLI SAVAŞININ YANINDA

İşçi Kültür Derneği İstanbul Şubesi, DİSK'e bağlı LİMTER–İŞ Sendikası'nın İzmit Yarımca'da kurulu MARMARA Tersanesi'nde sürdürmekte olduğu grevi ziyaret ederek çeşitli sanatsal etkinliklerini sergiledi. İşçi Kültür Derneği İstanbul Şubesi daha önce de İNTER grevi ve ÜLKER direnişini ziyaret ederek çeşitli sanatsal gösterileriyle işçilere moral ve güç vermiş, onların mücadele azimlerini pekiştirmişti.

Marmara Tersanesi ziyaretine İşçi Kültür Derneği ile birlikte görevdeki İNTER ve PERA PALAS işçileri ile direnişteki ÜLKER işçileri de katılmışlardır Böylece ayrı ayrı işkollarında grev ve direniş sürdüren İstanbul'lu işçiler, tersane işkolunun İzmit'teki bu yiğit grevini ziyaret ederek işçi sınıfının birlik ve beraberliğine güzel bir örnek vermişlerdir.

Ziyaret sırasında devrimci türkü ve marşlar söylenmiş dayanışmanın simgesi haline gelmiş çeşitli halk oyunları oynanarak işçi sınıfının kültür ve sanat anlayışını dile getirildi.



Grevci işçilere hitaben bir konuşma yapan Şube Başkanı Sezai Babakuş, artık kapitalizmin çökmekte olduğunu, yerine sosyalizmin kesin zaferlerle geçtiğini, Türkiye'deki ekonomik ve politik bunalımların sorumlusunun emperyalizme bağımlı yerli ve işbirlikçi burjuvazinin olduğunu belirtmiş ve sözlerine şöyle devam etmiştir:

"Yıllar yılı ülkemizi yöneten zihniyet artık iflas etmiştir. Saldırıları bu iflasın göstergesidir. Burjuvazinin çok yönlü saldırısını işçi sınıfı göğüslemektedir. Bu çok yönlü saldırının bir yanı da kültür ve sanat alanında kendini göstermektedir. İşçi Kültür Derneği bu alanda meydanı burjuvaziye terk etmeyecektir. İşçi sınıfının yanında, ona omuz vererek, en sıcak mücadele alanlarında görevini yapmaktadır. Grev ve direniş ziyaretlerimiz bunu açıkça göstermektedir. Tersane işçilerinin bu haklı mücadelesini sonuna kadar destekliyoruz.



YÜRÜYÜŞ

Sahibi: Yürüyüş Yayıncılık Ltd.Şti. adına NİHAT SARGIN ● Genel Yayın Yönetmeni: Zeki KILIÇ ● Yazı İşleri Müdürü: Neşet KOCABIYIKOĞLU ● Teknik Sekreter Bülent ARTAMLI ● Yönetim: Konur Sok. 15/8 Kızılay - ANKARA Tel 17 45 81 ● İstanbul Bürosu: Piyerloti Cad. 21/1 Çemberlitaş - İSTANBUL Tel: 26 35 67 ● Avrupa Temsilciliği: COODIFF 13/2 Square Wiser - 1040 Bruxelles - BELÇİKA, Tel: 230 34 72 ● İlan Koşulları Arka kapak renkli 22.500 TL., Arka Kapak siyah beyaz 18.000.TL., İç sayfalar sütun santimi 80 TL., Yayın İlanları % 50 indirimlidir ● Baskı: Daily News Web Ofset Tesisleri

● Abone koşulları: Yıllık 300.- TL. altı aylık 150.- TL. ● Avrupa: Yıllık 60 DM, altı aylık 30 DM, ● Amerika: Yıllık 2000.-TL, altı aylık 1000.- TL. ● Avustralya-Japonya: Yıllık 2500 TL., altı aylık 1250 TL.

● Ödeme adresi: TÜRKİYE: YÜRÜYÜŞ DERGİSİ POSTA ÇEKİ 100234 ● AVRUPA: COODIFF POSTA ÇEKİ: 000-1164657-75 BRUXELLES-BELÇİKA

DÖRT SINAV VE ÇETİN CEVİZ

CAN AÇIKGÖZ

Geçtiğimiz salı günü Hürriyet Gazetesi'ni ellerine alanlar birinci sayfada büyük manşetlerle bir haber gördüler. Haberin başlığı "Doğulular Parti Kurma Hazırlığında" idi. Haberde, böyle bir partiyi oluşturmak isteyenlerin amacının "dağınık solu bir araya toplamak" olduğu belirtil yordu.

Hürriyet gazetesi böyle bir partiyi kurmak isteyenlerin arasında Diyarbakır Belediye Başkanı Mehdi Zana'nın da bulunduğunu bildiriyordu. Haberin sonunda ise Mehdi Zana'nın özgeçmişine ilişkin çeşitli bilgiler yer alıyordu.

Önce eksik bilgileri tamamlamak gerekiyor. Mehdi Zana 1961-1971 döneminde Türkiye İşçi Partisi üyesi idi. Parti'nin Genel Yönetim Kurulu'nda da görev almıştı. 1968'den sonra Parti içinde bilimsel sosyalist muhalefete karşı dönek Aybar'ın safında yer tuttu. Dördüncü Büyük Kongre'de içinde bulunduğu grup ile birlikte hareket ederek pasif bir muhalefet sürdürdü. Türkiye İşçi Partisi'nin 1975 yılında yeniden kurulması sırasında bütün Parti üyelerine başvurulurken kendisi ile de görüşüldü. Türkiye İşçi Partisi kurucuları listesinde yer aldı. Kurucu kurul tarafından Merkez Yönetim Kurulu üyeliğine getirildi. Ancak Birinci Büyük Kongre'ye kadar Merkez Yönetim Kurulu üyeliğini devam ettiremedi. Hakkında soruşturma açıldı, ama herhangi bir disiplin kovuşturmasına gerek kalmadan kendi kendini Parti bünyesinden tasfiye etti. Birinci Büyük Kongre'ye sunulan Merkez Yönetim Kurulu Raporu'nda Mehdi Zana ve kendisi gibi olan iki arkadaşı hakkında şöyle yazılacaktı "Demokratik Merkeziyetçilik ilkesini ve Parti görüşünü yadsıyıp yerel örgütlerin bir bölümüne farklı yapı ve insiyatif kazandırmak isteyen 'bundçu' ve kariyerist toplam birkaç kişi".

Mehdi Zana daha sonraları bir dergi etrafında toplananlar arasında bir süre bulundu. Bu arada TSİP kendisi ile ilişki kurdu. Bu ilişki Zana'nın dahil olduğu grubu da içeriyordu. Mehdi Zana, 1977 yerel seçimlerinde "bağımsız" olarak adaylığını koyduğunda seçim kampanyasını TSİP ile birlikte yürüttü. Ve "bağımsız" olarak Belediye Başkanlığı seçimlerini kazandı. TSİP'in İkinci Kongresi'nde de kendisine söz verilerek "solun birliğini engelleyenlere" çatması sağlandı. Daha sonra TSİP'in "birlikçi politikasının somut bir örneği" olarak aynı Parti'nin Genel Başkanı tarafından üzerinde defalarca durulan bir kişi oldu. Sonraları Mehdi Zana'nın bir dergi etrafında toplanmış olan gruptan ayrıldığına ilişkin haberler duyulmaya başlandı. Duyulanlar arasında ağır suçlamalar da yer alıyor, ilişkilerinden, Belediye Başkanı olduktan sonra sahip olduğu bir çok olanağa kadar bir sürü şeyden söz ediliyordu.

Şimdi Hürriyet gazetesi "Doğu'da yeni bir parti kuruluşu" haberlerini verirken, Mehdi Zana'nın resimli yaşam öyküsünü de anlatarak onu herkese tanıtmaya çalışıyor.

Bugünlerde sol'la yakından ilgilenmeye başlayan Hürriyet Gazetesi'nin "sol" bir günlük gazete çıkaracağı haberleri epeydir duyulmaktaydı. Daha sonra da bir Parti'nin haftalık yayın organı olan bir derginin yayınını günlük olarak sürdüreceği öğrenildi. Hürriyet gazetesi bu derginin günlük bir gazete olarak basılması için tesislerini açtı. Bu haftalık dergi şimdi yayınını bir günlük gazete olarak sürdürüyor.

"Birlikçi" bazı TSİP'liler ise, bazı illerde "solun birliğini" sağlamak için ittifaklar yapıyorlar. Türkiye İşçi Partisi düşmanlığı zemininde Küskün CHP'lilerle de aynı işi yapmaya çabaladıkları iller var. Ama yine TİP düşmanlığı zemininde.. Bir ilde denen şu: "Seçimlerden sonra yeni bir parti kurulacak. Biz de onun içinde olacağız. Ama 14 Ekim'de evvelâ TİP'in boyunun ölçüsünü alması lazım. Bunun için beraber olmalıyız." TİP düşmanlığı, işçi sınıfı düşmanlığı, sosyalizm düşmanlığıdır. İşçi sınıfı düşmanlığı temelinde kurulacak bir parti ise "sahiplerine" hayırlı olsun.

İstanbul'dan da bir avukat bağımsız olarak adaylığını koydu. Bugün İstanbul'dan bağımsız olarak adaylığını koyan bu avukat da bir aralar Türkiye İşçi Partisi'nin üyesi oldu. Şimdi adaylığını koymaktaki amacının "solun birliği"ni sağlamak olduğunu açıklıyor. Bazıları iyice komikleşiyor. O kadar ki, kendi kafasında bir parti için bile karar verememiş olan bir kişi çıkıyor ortaya ve "solu birleştirmek için aday oldum" diyebiliyor. Ve "birleştiriyor: üç beş küçük grup kendisini desteklediğini açıklıyor.

Bir eski Türkiye İşçi Partili daha: Aybar. Bir zamanlar Parti'nin Genel Başkanlığı'nı da yapmış. Sonra ayağının altındaki toprak kaymaya başlamış, hâlâ da kaymaya devam ediyor. Bugün söylediklerini en geniş biçimiyle Hergün gazetesinin sayfalarından izleyebilirsiniz. Anti-komünizm batağında battıkça batıyor. O da İstanbul'dan aday.

DİSK Genel Başkanı ise bir açıklamasında seçimlerdeki tavrının "kurulmamış işçi sınıfı partisinin ilkeleri çerçevesinde olacağını" söylüyor. DİSK'in "solu birleştirecek bir parti" kurmak istediği çeşitli defalar gazetelerde haber olarak çıkmıştı. Şimdi herkesin 14 Ekim seçimlerinde "boy sırasına girmesi" bekleniyor olmalı.

Öte yandan Türk-İş'de bir "işçi partisi" kurmak isteyenlerin çoğaldığına ilişkin haberlerin yoğunlaştığı görülüyor Denizcier Türk-İş'e başkan olunca burjuva basını onu sayfalarında "Türkiye İşçi Partisi'nin kurucusu" olarak tanıtmaya özen göstermişti.

İstanbul'da bir başka bağımsız aday daha var. İyi bir anneanne, iyi bir anne, iyi bir demokrat vb... O da sosyalistlerin, demokratların iş ve eylem birliğini sağlamak için seçimlere katıldığını açıklıyor.

Ve nihayet CHP'li Ali Topuz... O da İstanbul'da bir açıklama yaparak, "bizim solumuza gidecek oylar AP'ye, MHP'ye verilmiş oylardır, çünkü solumuzdakiler senatör çıkaramayacaklardır" dedi. CHP'nin "transfer"cibaşı Topuz bu aralar "milletvekili pazarları"ndan geri çekildi, transfer işlerine ara verdi ve İstanbul'a karargah kurarak "AP'ye, MHP'ye gidecek oyların" demokrasiden yana kullanılmasını sağlamak çabasına düştü. Daha önceki seçimlerde yaptığı gibi bir kez daha "oyları bölmeyin, CHP'ye verin" propagandasını yürütmeye koyuldu.

Bütün bunlar 14 Ekim seçimlerine bir aydan az bir zaman kaldığı sırada yer alan gelişmelerin bir kısmı.

Ne var ki bazı değerlendirmeleri hemen yapabilmek için belirli ölçütler de var. Yukarıda söz edilen kişi, grup ve partilerin kısaca şu sınavlardan geçip geçmediklerine bakmak gerekiyor.

1 Mayıs 1975'de bütün bunlar ne yaptılar? Türkiye İşçi Partisi'nin kuruluşuna karşı nasıl bir tutum içinde oldular?

Bu dersten geçenlere ikinci soru: 5 Haziran seçimlerinde ne yaptılar? İşçi sınıfının bağımsız politik çizgisini mi savundular, yoksa burjuvazinin kuyruğuna mı takıldılar?

Bu dersten geçenlere üçüncü soru: 1 Mayıs 1979'da ne yaptılar? Burjuvaziye teslim mi oldular, yoksa işçi sınıfınızın birlik, mücadele gününe, 1 Mayıs'ımıza sahip mi çıktılar? İşçi sınıfımızın onurunu korumak, demokratik hak ve özgürlüklere sahip çıkmak için ne yaptılar?

Bu dersten de sınıfta kalanlar, 14 Ekim 1979 seçimlerinde de daha şimdiden sınıfta kalmışlardır. Bunu söylemek için de 15 Ekim sabahını beklemeye gerek yoktur. Çünkü Türkiye İşçi Partisi işçi sınıfının bağımsız politik çizgisinin savunuculuğu görevini yıllardır ödünsüz sürdürüyor. Türkiye İşçi Partisi işçi sınıfının bağımsız politik çizgisini yıllardan beri hiçbir ödün tanımadan sürdürdüğü için de "ödüncü"ler kendilerini hareketten dışlıyorlar. Bunu bir anlamda doğal bir gelişme olarak nitelemek gerekiyor.

14 Ekim öncesindeyiz ve bazı sollar nesnel olarak uğursuz bazı görevleri üstlenmiş bulunuyorlar. Hesaplarını bütünüyle 14 Ekim seçimlerine dayandırıyorlar. Bütün bunlar hesaplarını 14 Ekim seçimlerine göre yaparlarken, burjuvazinin hesaplarının daha uzun vadeli olduğunun belirtileri de iyice net görülmeye başlandı.

Amerikan emperyalizminin gizli açık tüm örgütleri, ajanları Türkiye ile yine artan bir yakınlıkla ilgilenmeye başladılar. Uzun süredir "ne yapmalı" diye düşünen büyük burjuvazi yapılacakları bulmaya başladı. Birincisi, Anayasa değişikliği. Daha sonra da bu değişikliğe bağlı olarak sendikalar yasasının değiştirileceği belirtiliyor. Onu dernekler yasasında ve seçim yasasındaki değişikliklerin izleyeceği söyleniyor. Tabii bütün bunlarla birlikte, geniş tabanlı hükümet formülleri, bu formüller için gerekli olan başbakan adaylarına varıncaya kadar sayılmaya başlandı.

Yeni bir 12 Mart öncesi mi yaşanıyor?

Bu soruya kestirmeden bir "Hayır" cevabı vermek gerekiyor. Çünkü 12 Mart'ın aynen tekrarlanması hem olanaksız hem de bir çıkış yolu değil. Burjuvazi 12 Mart'tan en azından belli alanlarda beklediklerini gerçekleştiremeden çıkmak zorunda kaldı. Türkiye toplumu 12 Mart öncesinden çok farklı, çok şey değişti.

Ama bu soruya "Evet" cevabı da verilebilir. Çünkü değişenlerin yanısıra benzer durumlar da var. Tıpkı 12 Mart öncesi gibi Türkiye kapitalizmi kör bir çıkmazın içinde girmiş bulunuyor. Sürekli değişen Ortadoğu dengesi içinde Türkiye'nin jeopolitik önemi devamlı artıyor.

Bir başka konuda da çok önemli bir benzerlik var. 12 Mart öncesi burjuvazinin bütün strateji uzmanları, denizaşırı ağababaları bir "çetin ceviz"den kurtulmanın hesaplarını yapıyorlardı. Yapılan bütün hesapların içinde bu "çetin ceviz" son derece dikkatlice ele alınıyordu. Bu "çetin ceviz" Türkiye İşçi Partisi idi. 1961 sonrası politik yaşama bir anlamda damgasını vuran, politik yaşama en etkin biçimde işçi sınıfının bağımsız sesini sokan bir "çetin ceviz". Etkinliği sayısal gücünün çok ötesinde, oyunları bozacak kadar fazla olan bir "çetin ceviz".

12 Mart'tan bir ay önce burjuvazinin bir sözcüsü Türkiye İktisat Gazetesi'nde şöyle yazıyordu:

"Anayasa'dan başlamak suretiyle mevzuatı icaplara göre müessir hale getirmeden tehlikeleri bertaraf etmeye bugün artık imkan kalmamıştır. Eldeki mevzuat milli bir koalisyon hükümeti veya iktidarlarıyla zamanında tatbikata geçirilseydi memlekette Marksist cereyanın doğurduğu anarşi daha sürfe halinde iken önlenip söndürülebilirdi. Camiada Anayasa'yı ve buna müteferri kanunları anlayış havası o zamanlar buna pek alâ müsait idi. Düşününüz ki, Ceza Kanunundaki 141-142 nci maddeleri bizzat kollektivist parti tarafından Anayasa Mahkemesine götürülmüştür. Mesela Milli Birlik Komitesi yerini devrin siyasi heyetine terkettiği günlerde veyahut hiç olmazsa 21 Mayıs 1963 ayaklanmasını müteakip ortamdaki cereyan eden kanun dışı parti mahkemeye verilip kapıları sed-dü bend edilmiş olsaydı, maksat da hasıl olurdu. Olmadı, olamadı." (Türkiye İktisat Gazetesi, 11 Şubat 1971).

Evet, 12 Mart'tan bir ay önce burjuvazinin bir sözcüsü burjuvazinin bir yayın organında, "fırsat bugüne kadar iki defa kaçtı, artık kaçmasın" diyordu. Bir ay sonra ise 12 Mart geldi.

Şimdi o "çetin ceviz" devamlı büyümekte ve gelişmektedir. Bunu burjuvazi, onun deniz aşırı ağababaları çok iyi görüyor. Bu arada CHP, CHP içinde de özellikle bazıları çok iyi görüyor. Herkes kendine göre bir hesap yapıyor. Ve bu hesaplarda çakışan bir nokta var: Devamlı büyüyen, gelişen "çetin ceviz"in önünü kesmek. Kimi tezgahlamayı planladığı baskı günleri için, kimi küçük tekkesi için, kimi de kariyerizmine esir olarak. Ama hep bu hesap yapılıyor.

Ancak, 11 Şubat 1971'de düşünüldüğü ve daha sonra gerçekleştirildiği gibi Parti'yi "kapatmak" artık zor. Artık kolayca "kapatılmayacak" bir Parti var. Ve bu Parti devamlı gelişiyor, yurdun dört bir yanına kol sarıyor. Artık "kapatmak" zor, bu nedenle de önü kesilmeye çalışılıyor.

Faşist terörün en azgın olduğu, CHP İl Yönetim Kurulu baskılardan istifa edip, CHP Elazığ'da örgütsüz kaldığı bir dönemde Türkiye İşçi Partisi Elazığ İl örgütü kuruldu. Türkiye İşçi Partisi Elazığ İl Örgütü, kimilerinin Elazığ'dan göç etmeye başladığı zaman, Elazığ'ın faşist MHP'nin kalelerinden birisi ilan edildiği günlerde göreve başladı. Ve o günden beri çalışıyor. İlçe örgütlerini kuruyor, faşizme karşı tek alternatif olarak gelişip güçleniyor. Elazığ'ın iki ilçesinde Türkiye İşçi Partililere yapılan saldırılar YÜRÜYÜŞ'ün geçtiğimiz iki sayısında yer alan haberler arasında.

Türkiye İşçi Partisi 14 Ekim seçimlerine de Elazığ'da örgütlenmeye geçtiği zamanki anlayışı ile giriyor. Büyük burjuvazinin has ve faşist partilerini başlıca hedef kabul ederek. Onlarla uzlaşan CHP'yi sergileyerek. Bu mücadeleden 14 Ekim'de de başarıyla çıkacağını inanarak. Ve bazı "solları" uyarmak görevine de önem vererek. Bütün bunlar onun için yazılıyor.

TİP: 'Tasarlanan baskı rejimi demokratik güçlerin direnişiyle karşılacaktır'

Faruk Sükan'ın istifası üzerine Türkiye İşçi Partisi Başkanlık Kurulu 20 Eylül günü bir açıklama yaptı. Sükan ın istifasının, Amerikan emperyalizmiyle büyük burjuvazi ve büyük toprak sahiplerinin operasyonlarının yeni bir adımı olduğu belirtilen açıklamada, seçimler sonrasında politik, ekonomik, hukuksal düzeyde daha baskıcı bir rejimin gündeme getirilmek istendiği vurgulandı. TİP Başkanlık Kurulu, getirilmek istenen anti-demokratik rejimin, Türkiye İşçi Partisi ve demokratik güçlerin birleşik ve kararlı direnişini karşısında bulacağını bildirdi.

"Devlet Bakanı Sükan'ın istifasının, 30 Ağustos dolayısıyla yapılan resmi beyanların, Anayasa'da değişiklik yapılması girişimlerinin başlatılmasının, CIA'da görevli bazı amerikalıların da katıldığı ve OECD ve Amerikan Savunma Enstitüsü tarafından Türkiye' de düzenlenen toplantıların hemen sonrasında yer alması dikkat çekicidir.

"Bu istifa, Amerikan emperyalizmi ve onun ortakları büyük burjuvazi ile büyük toprak sahiplerinin zaten kısıtlı olan demokratik ortamı daha da daraltmak yolundaki operasyonlarının yeni bir adımıdır.

"Ülkede tam bir kargaşa ortamı yaratılmak istenmektedir. Devletin çeşitli kurumlarında tuttukları mevzileri CHP iktidarında da koruyan gerici-faşist mihraklar ile arkalarında karanlık ilişkiler bulunması kuvvetle olası sol görünümlü bazı gruplar son günlerde daha geniş çapta piyasaya sürülmüşlerdir. Yaratılmak istenen kargaşa ortamı sürdürülmek ve seçim sonrası politik, ekonomik, hukuksal düzeyde daha baskıcı bir rejim gündeme getirilmek istenmektedir."

Açıklamada daha sonra şöyle dendi:

"Tekrar belirtmek gerekir ki, bu girişimlerin asıl hedefi işçi sınıfıdır, tüm emekçi halk kitleleridir, ilerici ve demokratik güçlerdir. Emperyalizm ve büyük burjuvaziyle tam bir uzlaşmaya dayanan, onların gerici politik kadrolarıyla işbirliğine girmeyi tek yol gören, buna karşılık kendi solu ile güçbirliğini reddeden CHP yönetimi,bu gidişi kolaylaştıran bir etken olmuştur. Son olay, CHP yönetiminin uzlaşma politikasının iflasının yeni bir kanıtı olmuştur.

"Artık herkesçe anlaşılması gerekir ki, ülkemizin demokratik gelişmesini işçi sınıfının ve sosyalist hareketin ağırlığı sağlayacaktır. İşçi sınıfımızın ve emekçi kitlelerin örgütlü birleşik hareketinin gelişmesi ve Türkiye İşçi Partisi'nin varlığı ve sürekli güçlenmesi, demokratik gelişmenin, demokratik hak ve özgürlüklerin korunup daha da geliştirilmesinin güvencesidir.

"İşçi sınıfımız, yoksul köylüler, tüm ilerici ve demokratik güçler demokrasinin kararlı savunucularıdır. Getirilmek istenen anti-demokratik rejim Türkiye İşçi Partisi ve demokratik güçlerin birleşik ve kararlı direnişini karşısında bulacaktır."

gündemin başında

Bunalımın bilançosu

Türkiye'nin bir "politik bunalımlar" dönemini yaşadığından artık hiç kimsenin kuşkusu yoktur. Bütün siyasal tartışmalar, daha doğru bir deyişle ülkedeki tüm siyasal mücadeleler, politik bunalımlardan çıkış yolunun doğrultusu üstünde odaklanmaktadır.

Bunalımdan çıkış yolu olarak önerilen bütün çözüm yolları ise, bunalımın kaynağına ilişkin bir saptamaya dayanmaktadır. Temel sorun, politik bunalımın nedenlerinin ve sorumlularının belirlenmesidir.

Büyük, tekelci burjuvazinin ve onların iş ortağı emperyalizmin bunalımın kaynağı nerede gösterilmeye çalıştıkları, çıkış yolu olarak hangi hedefe saldırıya hazırlandıkları açıkça ortaya çıkmış bulunuyor. Onlara göre bunalımın kaynağı, işçi sınıfının ve müttefiklerinin mücadelesinin güçlenmesi, hat ta bizzat bu mücadelenin varlığıdır. Dolayısıyla "çıkış yolu", işçi sınıfının ve müttefiki emekçi kitlelerin mücadelesini durdurmaya yönelik bir saldırıya geçmekten, bu mücadelenin güç aldığı demokratik mevzileri ortadan kaldırmaya yönelik kurumsal düzenlemeleri gerçekleştirmekten geçmektedir.

Genel Kurmay Başkanı ile Cumhurbaşkanı'nın 30 Ağustos demeçlerinden sonra Faruk Sükan'ın istifa gerekçesi olarak yaptığı açıklama, bu niyet ve planları hiç kuşkuya yer bırakmayacak biçimde sergilemiştir.

Bu böyledir ama, büyük sermayenin sözcüleri bunalımın gerçek kaynağının ipuçlarını da aynı zamanda açığa vurmaktadırlar. Faruk Sükan'ın istifasıyla birlikte ünlü Lockheed yolsuzluğu üzerine yaptığı açıklama bunun bir örneği olmuştur.

Sükan'ın, söz konusu açıklamasında Demirel'i, Ferit Melen'i ve Semih Sancar'ı "suçlu" olarak teşhir etmesi, hiç kuşkusuz, kendi gönlünde de yatan "geniş tabanh" formüllerin önünü tıkayabilecek engelleri "harcamaya" yöneliktir. Ama Sükan'ın aynı açıklaması, burjuvazinin devlet yönetimi mekanizmasındaki çürümenin boyutlarını da sergilemiştir.

İşte bu çürüme, burjuvazinin toplumu eski, alışılmış yöntemlerle yönetmekte düştüğü aczin sonuçlarından biridir ve politik bunalımın kaynağında da bu acz yatmaktadır. Büyük, tekelci burjuvazi sınıf egemenliğini sürdürmenin yeni biçimlerini aramakta; işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin mücadelesinekarşı bu egemenliği daha ağır baskı yöntemleriyle koruyacak bir yönetim biçimine yönelmektedir.

Derinleşen politik bunalımın ve demokratik hak ve özgürlüklere karşı ağırlaşan tehditlerin bilançosunun bir yanı budur. Ama bir başka yanı daha vardır. Emperyalizmin, işbirlikçisi tekelci büyük sermayenin, onların emrindeki gizli-açık odakların tümüyle baskıcı bir rejime geçiş için tezgahladığı oyunlara kapıyı açık tutan, bilerek ya da bilmeyerek bu oyunlara araç olan CHP merkez yönetimi de ağır bir sorumluluk altındadır. CHP merkez yönetiminin demokratik güçlerin işbirliğini temelinden yadsıyan, işçi ve emekçi kitlelerin yaşamsal çıkarlarını hedef seçen ve gericilik karşısında ödün üstüne ödün vermeye dayanan politikası, karanlık tertiplerin şimdiki boyutlara ulaşmasına fırsat vermiştir.

Evet. Bunalımın kaynağı, emperyalizmin iş ortağı büyük, tekelci burjuvazinin ülkeyi artık eski yöntemlerle yönetemez hale gelişidir. Yeni yöntem arayışları da hiçbir kalıcı sonuç vermeyecektir. Dahası, işçi sınıfının ve müttefiki emekçi kitlelerin, tüm demokratik güçlerin direnişi, böylesi "yeni" yöntemlerle burjuvazinin sınıf egemenliğine demir ökçeler takılmasına izin vermeyecektir. Ve ülkeyi bunalımdan kesin olarak çıkaran da, emperyalizmin tahakkümüne, tekelci büyük burjuvazinin egemenliğine son veren işçi sınıfı ve müttefikleri olacaktır.

● mehmet akozer

12 Mart'çılara geçit yok

Emperyalizmin, işbirlikçi tekelci büyük burjuvazinin çıkarları ve onların emrindeki gizli-açık odakların planları doğrultusunda, büsbütün baskıcı bir rejime geçiş için atılan adımlara geçtiğimiz hafta içinde yenileri eklendi.

Bu tertipler, Devlet Bakanı Faruk Sükan'ın istifasıyla en açık biçimde ortaya çıktı. Sükan'ın istifası, yalnız hükümetin parlamentodaki bugünkü sayısal desteğiyle ilgili olmakla kalmayan, doğrudan yeni hükümet biçimlerine geçişi de amaçlayan politik hedeflere yönelmişti. Sükan, istifasının gerekçelerini açıklarken Genel Kurmay Başkanı ile Cumhurbaşkanı'nın 30 Ağustos demeçleriyle aynı uslubu kullanıyor ve şöyle diyordu:

"Sınıf mücadelesi yapmak ve bir sınıfı egemen kılmak veya egemenliği sadece belli bir sınıfın elinde toplamak, bu suretle sosyalizm yahut başka maske altında memleketimize komünist veya faşist bir rejim getirmek mümkün değildir. Halbuki bugün memleketimizde sınıf mücadelesi yapılıyor diye, Türk Devletini parçalamak ve Türk milletini bölme oyunları, açıkça ve pervasızca sergilenmektedir. 'Kurtarılmış bölge' adı altında, her karışı binlerce şehit kanıyla sulanmış Vatan toprakları üzerinde, tıpkı geçmişte bazı ülkelerde yapıldığı gibi, Komünist İhtilalini hazırlama ve gerçekleştirmek için köprü başları kurulmak istenmektedir."

Sükan daha sonra, yeni bir "sistem" arayışı içindeki büyük sermayenin çağrılarına uyarak "Türkiye'nin gündemine devletin kaderi ve heka şartlarının yeniden tayini sorununun geldiğinden" söz ediyor, hükümetin seçimlerden de önce istifasını zorunlu göstermek için şöyle devam ediyordu: "Böylesine bir istikrarsızlık ortamı içerisinde büyük ölçüde otoritesi sarsılmış bir hükümetle demokratik rejime hayatiyet veren sandık başına gitmenin devlet ve ülke için telafisi güç sonuçlar doğuracağı endişeleri haklı olarak görülmektedir. Devlet ve rejim için çok tehlikeli olayların meydana gelmesi ihtimali, gelmemesi ihtimalinden daha kuvvetlidir."

Bir gün sonraki basında "Sükan acaba bir ara rejimin kokusunu mu aldı" kuşkularıyla karşılanan bu satırların doğurduğu soruları da kendisi şöyle yanıtlıyordu: "Bu durumda Türkiye' nin ağır bunalımlardan çıkışına uygun bir siyasi ortam hazırlanması tarihi bir zorunluluk haline gelmiştir."



Ecevit ve eski yol arkadaşları: Sükan, Feyzioğlu

Kısacası Sükan, işte böyle bir "siyasi ortam"ın hazırlanması ve tabii "kendisine de en uygun" konumların ortaya çıkması için istifa ediyordu. Aynı gün yaptığı açıklamayla Lockheed yolsuzluğuyla ilgili sadece bir kısım gerçekleri açıklayarak en başta Demirel'in bu yolsuzluktaki rolünü teşhir eden Sükan, böylece yeni 12 Mart'çıların yolunu da açıyordu.

TİP Başkanlık Kurulu, Sükan' ın istifasını, olayla aynı günde yayınlanan açıklamasıyla değerlendirdi. Cuma günü bir demeç veren TİP Genel Başkanı Boran da şöyle diyordu:

"'Güçlü devlet', 'etkin idare' formülü altında kısıtlı demokratik ortamı büsbütün ortadan kaldırıcı, hüsbütün baskıcı bir iktidar oluşturma yolunda yapılmakta olan girişimler, CHP üst yönetiminin emperyalizm ve iş ortağı tekelci büyük burjuvaziye uzlaşma, onlara teslimiyet politikasının kesin iflasının kanıtlarıdır.

"CHP yönetimi kendisine umut bağlayan, destek olan, oy veren kitleleri hep 'çantada keklik' bilmiş, bütün gayretini içerde büyük tekelci burjuvaziye kendini beğendirme, ona güvenceler verme üzerinde yoğunlaştırmış, dış ilişkilerde de IMF'ye, Dünya Bankası'na, OECD'ye ve benzerlerine hep boyun eğmiş, onların isteklerini kabullenmiştir. CHP yönetiminin bu politikasının sonucu, emperyalist kuruluşların Türkiye'nin ekonomisine tam el koyma noktasına gelmesi ve yurt içinde yaşamın geniş kitleler için cehenneme dönmesi olmuştur; kitleler bu gerçeği her geçen gün daha açık seçik görmektedirler.

"Kendi soluyla güçbirliğini reddeden, buna karşılık burjuvazinin gerici politik kadrolarıyla işbirliğine girmeyi tek yol gören CHP yönetimi, bu politikasının faturasını kendisi de ağır bir şekilde ödemektedir."

Boran, demecinin son bölümünde ise şöyle diyordu:

"Demokratik hak ve özgürlüklerin, halkın çıkarlarının güvencesi işçi, köylü, emekçi kitlelerin kendisidir ve sermaye sınıflarından bağımsız kendi politik partisidir, Türkiye İşçi Partisi'dir. 14 Ekim seçimleri, işçi emekçi kitlelerin oylarını kendi öz partilerinde toplayarak güçlerini dosta düşmana göstermeleri ve ülkenin politik yaşamını etkileyebilmeleri için kaçırılmaması gereken bir fırsattır."

Elazığ cezaevi katillerin yuvası

Bugüne dek birçok silahlı saldırının düzenlendiği ve bu saldırılarla birçok ilericininin yaralandığı ya da öldürüldüğü Elazığ Cezaevi'nl faşistler gene kana buladı. 14 Eylül günü, havalandırmaya çıkan ilerici tutuklular üzerine otomatik silahlarla ateş açan faşistler, 5'i ağır olmak üzere 12 kişiyi yaraladılar.

İlerici-demokratik kamuoyunda nefretle karşılanan saldırı, gerçekte her an bekleniyordu ve bu nedenle çeşitli kereler ilgililere uyarıda bulunulmuştu. Ancak, faşistlerle açıkça işbirliği yapmaktan çekinmeyen cezaevi görevlilerinin görevden alınması, haklarında soruşturma açılması

●● 12 kişinin ağır yaralanmasıyla sonuçlanan olay, ilerici tutukluların eylemi üzerine bir süre önce cezeevindeki faşistlerin elinde otomatik silahların ele geçirilmiş olmasına rağmen tertiplenebildi. Yaralılar, MHP'nin kontrolü altındaki hastanede gerekli bakımı göremediler; ameliyat sırasında MHP'li belediye tarafından elektrikler kesildi.

●● Sargın: "Kontrgerilla örgütü ve ardındaki gizli ilişkiler ortaya dökülmedikçe ve faşist MHP ile yan kuruluşları kapatılıp tüm sorumlular hakkında kesin takibata geçilmedikçe, cinayetlerin durdurulacağı iddiası havada kalmaya mahkumdur."

gibi bir girişimde bulunulmadı. Sıkıyönetimin denetimi altında bulunan askeri bir cezaevinde faşistlerin eline otomatik silahların nasıl geçtiği ve bir grup faşistin ilerici tutukluları nasıl taradıkları derhal yanıtlanması gereken sorulardır.

Daha çok kısa bir süre önce, Ağustos ayı içinde ilerici tutuklular, can güvenlikleri olmadığını ve bazı görevlilerce faşistlere dışarıdan silah temin edildiğini beliterek 5 gün boyunca açlık grevi yapmışlar ve bu eylem sonunda yapılan aramada faşistlerin üzerinde 1 adet otomatik tabanca ve 68 adet mermi ele geçirilmişti. Sıkıyönetim Komutanlığınca buna rağmen gerekli önlemler alınmadı.

RAİF ÇİÇEK GENE SAHNEDE

12 kişiyi yaralayan iki faşistin kimlikleri belirlenmiştir. Bunlardan birincisi, 1978 yılı içinde Elazığ'da meydana gelen 68 cinayet olayından 45'inin faili olarak yargılanan MHP'nin Elazığ'daki kıdemli görevlilerinden Raif Çiçek'tir. Diğeri ise, MHP'den aldığı silahla cinayet işlediğini itiraf eden Lütfü Çöreli'dir Sayısız cinayetin faili olan bu iki faşistin hâlâ silahlı olarak cezaevinde dolaşmalarını engelleyemeyen sıkıyönetim yetkililerinin son saldırıdan sonra ne gibi önlemler alacakları da doğrusu merakla beklenecektir.

Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri Nihat Sargın Elazığ cezaevindeki faşist saldırı ve bu saldırının ardından bazı gerçekleri aydınlatan bir açıklama yaptı. Sargın 19 Eylül tarihli açıklamasında şu görüşlere yer verdi:

"Bir süre önce Elazığ Sıkıyönetim Cezaevi'nde sol görüşlü tutuklular bahçedeyken kendilerine cezaevi binasından faşistlerin otomatik silahlarla yaylım ateşi açtıkları ve 5'i ağır olmak üzere 12 kişiyi yaraladıkları küçük bir haber olarak gazetelerde yer almıştı. Partimizin konu üzerindeki incelemesi, olayın ortaya dökülmemiş çok önemli boyutları olduğunu ortaya koydu.

'Birincisi, daha önceleri, faşistlerin silahlandırıldığı konusunda cezaevi yetkililerinin uyarıldığı ve Ağustos'da 5 günlük açlık greviyle son kez dikkat çekildiği halde Sıkıyönetim makamlarının hiçbir önlem almadıklarının ortaya çıkışıdır. İki otomatik silahın cezaevine nasıl sokulup faşistlere verildiği ve olayın sorumluları hakkında takibata geçildiğinin belirten bir açıklamanın dahi, aradan bu kadar süre geçtiği halde, yapılmamış olması ayrıca düşündürücüdür.

"Olayın dahası da vardır. Yaralılar, faşistlerin kontrolü altında olduğu söylenen Hastane de gerekli bakımı görmemiş,dahası tam ameliyat sırasında, MHP'nin elinde bulunan Belediye'nin elektrikleri kestiği görülmüştür. '

Sargın sözlerine şöyle devam etti:

"Olay her yanıyla dikkat çekici ve düşündürücüdür. Saldırı ve cinayetleri önlemek üzere ilan edilen Sıkıyönetim, doğrudan kendi idaresindeki cezaevine bile hâkim olamamakta ve faşistler burada bile istedikleri gibi silahlanıp menfur cinayetlerini rahatlıkla işleme olanağını bulabilmektedirler. Sorumlular hakkında ne yapılıp yapılmadığı ise tamamen meçhuldür.

'Diğer yandan, kendisinin kontrgerillaya mensup olduğunu söyleyen mükerrer katil faşist komando Cengiz Ayhan'ın da Mersin'de bir Emniyet Amiri' nin evinde gizlendiğini açıklaması bir o kadar daha düşündürücüdür. Yurdun değişik yörelerinde cinayetlerin sürgit devam etmesi olgusunu bu bilgilerin ışığında değerlendirmek gerekir.

'12 Mart'tan beri sürüp gelen kontrgerilla örgütü ve ardındaki gizli ilişkiler ortaya dökülmedikçe ve faşist MHP ile yan kuruluşları kapatılıp tüm sorumlular hakkında kesin takibata geçilmedikçe, cinayetlerin durdurulacağı iddiası havada kalmaya mahkumdur. Ve de, bütün bunlar yapılmadıkça, hergün öncekilere yenileri eklenen saldırı ve cinayetlerden, bunları yapanlar kadar, en az onlar kadar, gerekli takibata girişmeyen hükümet ve resmi makamlar da sorumlu olacaktır."

TİP AĞIN İLÇE YÖNETİCİLERİ SERBEST BIRAKILDI

Öte yandan, bir süre önce TİP Elazığ Ağın İlçe binasının faşistler tarafından bombalanmasının ardından saldırgan faşistler yerine TİP ilçe yöneticilerini gözaltına alan sıkıyönetimin gayretkeşliği de boşa çıkartıldı. Yasadışı bir uygulama sonucu gözaltına alınan TİP ilçe yöneticileri, TİP Merkez Yönetim Kurulu üyesi Zeki Kılıç'ın Ağın'ı ziyareti ve Elazığ il yöneticilerinin girişimleri sonucu 10 gün sonra serbest bırakıldı. Kaymakam, jandarma, alay komutanı ve savcı, uygulamanın yasadışılığını kabul etmek zorunda kaldılar.

MHP TERÖRÜ CEZAEVLERİNDE DE KAN DÖKÜYOR

Elazığ cezaevindeki son cinayetlerin sanığı Raif Çiçek, MHP'nin bölgedeki yüksek rütbeli sorumluları arasında yer alıyor.

açıktı. Bu konu da bir çok kez kamuoyuna ve gerekli makamlara yansıtıldı ama hiç bir sonuç alınamadı. Sonuç almak bir yana, cezaevindeki bu çeteler, Belediye Başkanı tarafından hergün koyun kesilerek, sandık sandık meyva ve sebze gönderilerek beslendi...

RAİF ÇİÇEK: İÇERDE DE FAŞİZMİN ELEBAŞISI

Elazığ'daki yaralanma ve ölümle sonuçlanan olayların neredeyse tamamının altından Raif Çiçek çıkıyor. Uzun süre MHP'nin Elazığ ve bölgesindeki birinci düzeydeki görevlisi olarak çalıştığı, bu arada Ankara ve Sakarya'da da önemli görevler üstlendiği belirtilen Raif Çiçek'in cezaevine her girişinde mutlaka bir kişi ölüyor.

Veteriner Fakültesi öğrencisi Seyfettin Erkılıç'ı 8 Mayıs'ta öldürdü.

İkinci MC döneminde sürekli arandığı halde bulunamayan Raif Çiçek, MHP'li Sağlık Bakanı'nın Elazığ'a geldiği gün, Bakan'ın resmi arabasından inerek alınarak karakola götürüldü ve serbest bırakıldı.

Yürüyüş Elazığ cezaevindeki tertipleri açığa vurmuştu.

Zehir hafiye, nereden nereye

1965 sonrası Demirel hükümetlerinin, "komünistlerin nefesini bile dinlemek"le kariyer yapan ünlü zehir hafiyesi, Ecevit hükümeti içinde kendisine verilen misyonu tamamlayarak yeni misyonlara doğru bir yolculuğa başladı.

Sükan'ın Ecevit hükümetinde Başbakan yardımcısı olarak görevlendirilmesi, demokratik güçler tarafından daha ilk günden gericiliğin hükümet içinde etkin bir konum elde etmesi olarak değerlendirildi. Kısa bir süre sonra Sükan, Başbakan tarafından, "örgütlü terörün nedenlerinin araştırılması ve kaynaklarına inilmesi, iç güvenlik istihbaratının reorganizasyon ve koordinasyon şartlarının araştırılması" konularında çalışma yapmak üzere de görevlendirildi. Bu, Sükan'ın Ecevit hükümeti içinde de Demirel hükümetlerindeki uzmanlık alanına yeniden kavuşturulduğunun bir göstergesiydi.

Ne var ki Sükan, geçmişte kanıtlanan açıkça gerici konumundan aklanmak, "hükümet içinde sağduyunun bir temsilcisi" görünümüne bürünmek için CHP ağırlıklı hükümetteki yerini kullanma yönünde hesaplı kitaplı adımlarını atmaya başladı. Sükan'ın özellikle kimi yolsuzlukların, herhalde açığa çıkarılması zamanı gelmiş yönlerini ortaya dökmesi, ilerici olarak bilinen çevrelerin de kendisiyle ilgili gerçekleri "unutmalarına" yardımcı oldu.

Sükan'ın, böylece hem "sağduyulu devlet yönetimi isteyen" etkili ve yetkili merkezlerden, hem de ilerici bilinen bazı çevrelerden topladığı kredinin kullanma zamanı, "geniş tabanlı" hükümet önerilerinin revaç bulmasıyla birlikte geldi. Sükan'ın Ecevit'le arka arkaya iki kez görüşmesinden sonra açıklanan, ancak uzun süre önce kesinleştiği anlaşılan istifası, geçen Perşembe günü gerçekleşti. Sükan, istifa gerekçesi olarak yaptığı açıklamayla, bir yandan en gerici çevrelerin hükümete karşı yönelttiği çıkışları paylaşıyor, diğer yandan da hükümetin "zaaflarına"ndan kendisini ustaca sıyırmaya çalışıyordu.

Fakat bununla da kalmadı. İstifasıyla Ecevit hükümetine ve özellikle Ecevit'e önemli bir darbe indirirken, Lockheed yolsuzluğu üzerine aynı gün yaptığı bir açıklamayla Demirel'e de sert bir vuruş indirdi. Sükan'ın açıklaması, Demirel'in dönemin Savunma Bakanı Ferit Melen, Genel Kurmay Başkanı Semih Sancar ve Genel Kurmay Askeri Savcısı ile birlikte Lockheed yolsuzluğuyla ilgili gerçekleri bilerek gizlediği yönündeydi. Sükan Demirel'in ve Melen'in Yüce Divan'da hesap vermesini istiyor, Sancar ile askeri savcı hakkında da ilgili mercilere duyuruda bulunulmasını talep ediyordu.

Kısacası Sükan, bir yandan 14 Ekim seçimlerinden sonra şimdiki hükümetin devrilmesini sağlayacak bir ortama doğru adım atılmasını sağlıyor, diğer yandan da yeni bir hükümetin Demirel dışında "geniş tabanlı" bir temele dayanması için kendine düşeni yapıyordu.

Sükan'ın başlattığı bu girişiminin arkasında hangi güçlerin bulunduğu konusunda, Koç'un yeni gazetesi Milliyet'in Cuma günkü başyazısı önemli bir ışık tuttu. Başyazıda şöyle deniliyordu: "Sükan'ın istifası ve daha sonrasında, iç siyasal alandaki gelişmeler özellikle Ecevit'in alacağı çizgiye büyük çapta bağlı olacaktır. Kuşkusuz bu aşama, aynı zamanda Türkiye'nin içinde yer aldığı dünyanın da yapabileceği çeşitli tercihlere derinden bağlı bulunacaktır.

"Belki de oyunun asıl belirleyici boyutları zaten orada düğümlenmektedir".

Bir faşist tezgah daha

Adana katliamı

Adana Yapı Meslek Lisesi lojmanlarına geçtiğimiz Salı akşamı düzenlenen silahlı bir saldırı sonucunda 6 öğretmen hayatını yitirdi. Katliam, Adana'da planlı olarak tırmandırılan faşist terörün yeni bir aşamasını ortaya koydu.

Öldürülen öğretmenlerin dördünün ilerici öğretmen ve teknik eleman kuruluşlarının üyesi, yandaşı oldukları, ikisinin ise MHP yanlısı Ülkü-Bir'in yöneticileri arasında yeraldığı açıklandı.

İlerici öğretmen ve teknik eleman örgütleri, yaptıkları açıklamalarda, katliamın amacı ve biçimi bakımından düpedüz faşist bir tertup olduğunu vurguladılar ve olayın arkasındaki karanlık güçlerin açığa çıkarılmasını talep ettiler.

Adana katliamından sonra

MHP kimden mi cüret alıyor



- MHP, Hitler'in mirasçısı Alman neofaşist partisi NDP ile yakın bir işbirliği içinde bulunuyor.
- "CHP'den Haberler Dergisi" MHP'nin faşist olduğunu açıklarken, CHP faşist partiyi kapatmak için neden hiçbir girişimde bulunmuyor?

MHP'nin emperyalist gizli servislerle içli dışlılığı ve uluslararası faşist hareketin ülkemizdeki parçası olduğu öteden beri biliniyor. Ve öteden beri ilerici-demokratik güçler, (CHP' nin istediği kanıtları da ortaya sererek!) MHP'nin faşist, tek suçlu parti olduğunu söylüyor, ve bu nedenle kapatılmasını istiyorlar.

Demokrasi güçlerinin bu ısrarlılığı sonunda, bazı gerçekleri CHP'de kabul etmek zorunda kaldı:"CHP den Haberler Dergisi"nde yayınlanan bir belgede, Alman neofaşist partisi NDP başkanı Adolf Von Thadden'in Türkeş'e yazdığı mektupta, iki partinin ortak amaç birliği içinde olduğundan sözedilerek, birlikte yapılacak çalışmalar açıklanıyor. Alman faşist liderinin Başbuğ'a yazdığı mektup aynen şöyle:

"Sayın Türkeş,

Mektubunuz beni çok sevindirdi. Benim ve partim hakkındaki övücü sözleriniz için çok teşekkür ederim. Partilerimiz arasında amaç birliğine ilişkin anlayışınız beni özellikle çok sevindirdi.

... Partilerimiz arasında temel ortak ideolojik ilkeler mevcuttur. Bu dostluk ilişkilerini geliştirmeyi ve güçlendirmeyi sizin de arzuladığınıza eminim. Bu nedenle, partilerimiz arasındaki ilişkileri kapsamlı bir biçimde geliştirmeye yönelik önerilerinizi memnuniyetle karşılıyorum. Gençlik kollarının gruplar halinde mübadelesini oybirliği ile kabul ettik.

... Sizi kişisel misafirim olarak kabul etmeme izin verir misiniz? Ülkelerimizin politik sorunlarını konuşmak ve karşılıklı yardım olanaklarını aramak benim için büyük bir zevk olacaktır."

Bu mektup ilericilerin, sosyalistlerin bugüne dek ısrarla belirttikleri gerçekleri bir kez daha kanıtlamaktadır. Şimdi bu belgeyi bizzat açıklayan partinin bu gerçeklerin üzerine gitmesi ve MHP'nin kapatılması için girişimlerde bulunması gerekmektedir. Atılacak ilk adımlar arasında, CHP'nin kendi açıkladığı mektupta yeralan suçların hesabının sorulması vardır. MHP ve onun Başbuğ'u Alman neofaşist partisini nasıl övmüştür? MHP Alman faşistleriyle hangi amaç üzerinde anlaşmıştır ve aralarındaki ortak ideolojik ilkeler nelerdir? Faşist hareketin Başbuğ'un NDP'nin hangi karanlık dostluk ilişkileri bulunmaktadır ve bu ilişkilerin geliştirilmesi ve güçlendirilmesi bugüne dek ne yönde olmuştur? MHP'nin katil çeteleri bozkurtlarla NDP'nin Hitler'ci gençlerinin gruplar halinde mübadelesini önerme cüretini Başbuğ nerden almaktadır? Ve bugüne dek böylesi kaç mübadele yapılmış, bozkurtlar Hitler'cilerden neler öğrenmişlerdir?

Bu mektubun yazıldığı 1970 yılından bu yana Türkeş birçok kereler Almanya'ya karanlık ve gizli geziler yapmış NDP ile bu konuları görüşmüştür.

Şimdi bu gerçeklerin ve bu belgelerin MHP'nin ve onun Başbuğ'unun Hitler' ci olduğunu kanıtladığını kim, nasıl inkar edebilir?

Gelgelelim bu sorular yalnızca CHP'ye de değil. MSP de bir süre önce "MHP Dosyası" adıyla bir broşür yayınladı. Broşürde MHP'nin suçları bir bir dökülürken, Türkeş'in ırkçı-turancı liderlerle ilişkilerinin de belgeleri yeralıyor. Ne varki, MSP'nin bu girişimi de aynen CHP'ninki gibi yalnızca seçim yatırımları içinde oy hesabıyla yapılıyor. Bu nedenle de sonuç alıcı olması olanaksız. CHP ve MSP'nin bu belgeleri ortaya serdikten sonra yapacakları tek bir iş vardır: *MHP'nin kapatılmasını istemek ve bu istem doğrultusunda harekete geçmek!*

MHP'nin Başbuğ'unu cesaretlendiren, hatta ona "yavuz hırsız" misali CHP' yi tehdit etme cüretini veren de CHP'nin bu tutarsız ve kararsız tutumu değil mi? Türkeş, CHP'nin kendilerine faşist demesinden sonra yapması gereken tek işin partisini kapatması olduğunu söylüyor. CHP bu yola gitmemekle MHP'yi temize çıkarmış, meşrulaştırmış olmuyor mu? Türkeş gibilerine böylesi tehditlerde bulunma cüretini verenin yalnızca CHP, MSP gibi partilerin iki yüzlü politikası olduğu artık apaçık değil mi?

14 Ekim seçimleri, faşist partinin içyüzünün açıklandığı bir kampanya olarak değerlendiriliyor. Ama aynı zamanda CHP ağırlıklı hükümetin faydacı basiretsiz. ikiyüzlü politikasının da teşhir edildiği bir dönem oluyor...

Hitler'ci partiden bu hesapları eninde sonunda ilerici-demokratik güçler soracaklardır. Faşist partiyi bugüne dek cüretlendiren uluslararası faşist örgütlerde işte o zaman artık çare olamayacak.

Genç Öncü Yayınevi kapatıldı

Sıkıyönetim uygulamalarının temel hak ve özgürlükleri hedef alışının yeni bir örneği geçtiğimiz günlerde Ankara'da yaşandı. 16-17 Eylül gece yarısından sonra sıkıyönetim görevlileri ve polis Genç Öncü Yayınevi'nin bürosuna geldiler. İçerde kimsenin olup olmadığına bakmadan kapıyı kırarak içeri girdiler. Faşist katillerin ve çetelerin yakalanmasında göremediğimiz bir görev aşkıyla içerde bulunan tüm yayınları ve arşivi çuvallara doldurdular. 17 Eylül sabahı Yayınevi'nin çevresindeki "geniş güvenlik önlemleri"ni görenler hayret etmekten kendilerini alamadılar. Oysa olay yasal bir Yayınevi'nin basılıp içerde ne var ne yoksa kapıya yanaştırılan askeri kamyonlara doldurulmasıydı. Sonunda Yayınevi'nin kapısı mühürlenerek "operasyon" tamamlandı.

Yasal bir yayınevinin, Anayasa güvencesi altındaki bir basın kuruluşunun gerekçe bile gösterilmeksizin böylesine basılması, kapısının mühürlenip kapatılması, demokratik hak ve özgürlüklerin ayaklar altına alınması sürecinin nerelere vardırılabileceğinin yeni bir göstergesidir. İşe ilerici, sosyalist yayınları yasaklamakla başlayan Sıkıyönetim bu tutumunu tiyatro gösterilerini yasaklamaya, derneklerin kapısını mühürlemeye, yayınevlerini kapatmaya kadar vardırmıştır.

İlerici, sosyalist basın baskı altına alınıp susturulamaz.

NOT...

Pehlivancılar

Şimdi o bina yıkıldı, tabela da yok. Yerine yeni bina yapıldı ama o tabela bir daha görülmedi. 15 yıl kadar önce Ankara'da İnkilap sokakta üç katlı eski bir binanın orta kat balkonundan sarkıtılan o tabelada şunu okurdunuz:

"Şöhretli Pehlivanları Tanıtma Derneği"

Bendeniz dahil, önünden gelip geçenler, tabelâyı okurduk da, içeriğini düşünmek pek almıza gelmezdi herhalde. Bir gün baktım ki, iş bir hayli ciddi!...

Öyle ya. Adam şöhretse tanıtmağa ne gerek vardı? Yok hiç tanınmamışsa bu nasıl şöhretti?... Şöhretli pehlivanların yaşam öykülerinin 'derinlemesine" incelenmesi için bu dernek ileride acaba enstitüye mi dönüşecekti, diye sorarsanız, doğrusu işin orasını pek iyi bilemiyorum ama benim yargım şuydu: Katakulli!...

"Kamuya yararlı dernekler" tertibinden ve fonundan yıllarca ve hâlâ ne dümenler döndürüldüğünü bilenler, duyanlar için herhalde varılması, ulaşılması zor bir yargı olmasa gerekti.

Ve bir yönüyle de bu işte pehlivanların hiç günahı yoktu, belki haberleri bile yoktu böyle bir derneğin varlığından. Oysa pehlivancılar çoktan derneğin tüzüğünü vilayete onaylatıp, tabelayı sarkıtmışlardı balkondan. Sıra, Bakanlar Kurulu'nun bu derneğin 'kamuya yararlı" olup olmadığını onaylamasına ve tahsisat çıkarmasına gelmişti belki de. Belki hiç de böyle değildi. Üç-beş kişi bir araya gelerek, 'milli şuur''un etkisiyle dünyaca tescilli "Türk gibi kuvvetli" belgisini kurumsal bir merkeze kavuşturmak istemişlerdi!

İzin verirseniz biraz safça olacak ama son bir olasılık daha olamaz mıydı? Belki de, üç-beş aşırı güreş meraklısı bu yolla "şöhretleri" biraz daha kamuoyuna tanıtma özverisini yüklemişlerdi belki de!...

Şöyle ya da böyle, olgu, bir tabela yüzeyinde "güler misiniz, ağlar mısınız?" sorularıyla karışık ıspanak yaprağı gibi sallanıp duruyordu. Bir yanda olaydan habersiz, suçsuz ama şöhretli pehlivanlar, beri yanda pehlivandan pehlivancı, her biri birbirinden marifetli cazgırlar...

* * *

Şu günlerde tozu toprağı paklanıp, ampullerle aydınlatılan bazı tabelalara baktıkça İnkilâp sokaktaki o eski tabelanın oldukça masum kaldığını düşünüyorum.

Mezhepçilik gişesinden hasılat tutturmaya çalışanından, varını yoğunu "TİP'in çıkmazı"na yatıranına, "Benim bildiği sosyalistler akıllıdır, acaba bunları CIA mı büldü' diye hayıflanan 'akıllı 'sından, "CHP'ye verin oyları demek içimden gelmiyor ama sol partilere oy atmak da faşizmin ekmeğine yağ sürmek olacak galiba" diyen azılı CHP'lisine, şahsi gayretiyle adını hisse senedine çevirmeğe çalışanından, "bir plâtform çerçevesinde bağımsız, TİP, TSİP ve CHP'li ilerici demokratlara oy verelim ' berraklığında öneri getirenlere kadar bir bakın.

Doğrusu bu ya, geriye, Turhan Feyzioğlu nun üç-dört ay önce meclis kulislerinde gazetecilere söyledikleri kalıyor. Ne demişti Kayseri milletvekili Feyzioğlu:

"- Bizim Mehmet Ali gibi olsalar iyi..."

Beri yanda adam gazetesinde almış oy atacağı bağımsız adayın adını yazmış, altta yazıyor:

"- Başlıktakı adı iyi belleyin."

Elli satırlık yazının yarısı:

"- Önümüzdeki günlerde bu ad çok duyulacak... İyi belleyin bu adı... Bu ad pek fazla duyulacak..."

Başta söyledik ya pehlivanların yoktur bu işte pek öyle günahı. Ama gelin görün ki, onların bir demedikleri "bu markaya dikkat ' kalır...

Öte yandan adam alır "siyaset"ini açıklar

'- Seçimleri boykot ediyoruz!.. '

Bu sirkeli "siyaset" bilin ki, ya gidip CHP've atacaktır, ya da sandığa gitmeyecek MC'ye yem olacaktır.

Siz hangi ilkelerden, hangi sorumluluk ve tutarlılıklardan söz ediyorsunuz.

* * *

Pehlivancılık zor iş, ince hastalık. Bunlara sorulmayacak mıdır?

— Siz 5 Haziran 1977'de ne halt ediyordunuz?

Efendim, pehlivancıların topu 'bin atlı akınlarda çocuklar kadar şen ' sandık başına koştular, sol adına, sosyalistlik adına CHP'ye oy verdiler. Şimdi kalkıp, "gene deeksik olmasınlar, AP'ye de MHP'ye de atabilirlerdi ' mi diyeceğiz?...

Bunlar içinde UDC bezirganlığı ne demişti sonra biliyor musunuz:

"- Seçimdeki taktiğimizin başarısı ortaya çıktı. MC partileri geriledi, DP ve CGP eridi!... '

Güler misiniz, ağlar mısınız?

— Peki, ya AP ile MHP ne oldu? Ve o CHP ne oldu, ne yaptı?...

Sormazlar mı adama?

Hangi birine soracaksınız.Daha bir ay önce bir gazete anketinde "sol bölünmüştür" yargısını paylaşan üç "parti" şimdi seçimlerde... Bir zamanlar "sosyalist büro" kuracaksınız, daha dün "solun bölünmüşlüğünde" birleşeceksiniz sonra, soldan seçimlere gireceksiniz. Girin girmesine de haddinizi bilin.

Hiç değilse rahmetli Meşhur Pehlivanları Tanıtma Derneği "kamuya yararlı" olmaya çalışıyordu!

Maalesef tarih bu gibi politika ve vak alara 'sermayeve ' diyor...

Ferhat Gün

MHP kimden mi cüret alıyor



- MHP, Hitler'in mirasçısı Alman neofaşist partisi NDP ile yakın bir işbirliği içinde bulunuyor.
- "CHP'den Haberler Dergisi" MHP'nin faşist olduğunu açıklarken, CHP faşist partiyi kapatmak için neden hiçbir girişimde bulunmuyor?

MHP'nin emperyalist gizli servislerle içli dışlılığı ve uluslararası faşist hareketin ülkemizdeki parçası olduğu öteden beri biliniyor. Ve öteden beri ilerici-demokratik güçler, (CHP'nin istediği kanıtları da ortaya sererek!) MHP'nin faşist, tek suçlu parti olduğunu söylüyor, ve bu nedenle kapatılmasını istiyorlar.

Demokrasi güçlerinin bu ısrarlılığı sonunda, bazı gerçekleri CHP'de kabul etmek zorunda kaldı:"CHP den Haberler Dergisi"nde yayınlanan bir belgede, Alman neofaşist partisi NDP başkanı Adolf Von Thadden'in Türkeş'e yazdığı mektupta, iki partinin ortak amaç birliği içinde olduğundan sözedilerek, birlikte yapılacak çalışmalar açıklanıyor. Alman faşist liderinin Başbuğ'a yazdığı mektup aynen şöyle:

"Sayın Türkeş,

Mektubunuz beni çok sevindirdi. Benim ve partim hakkındaki övücü sözleriniz için çok teşekkür ederim. Partilerimiz arasında amaç birliğine ilişkin anlayışınız beni özellikle çok sevindirdi.

... Partilerimiz arasında temel ortak ideolojik ilkeler mevcuttur. Bu dostluk ilişkilerini geliştirmeyi ve güçlendirmeyi sizin de arzuladığınıza eminim. Bu nedenle, partilerimiz arasındaki ilişkileri kapsamlı bir biçimde geliştirmeye yönelik önerilerinizi memnuniyetle karşılıyorum. Gençlik kollarının gruplar halinde mübadelesini oybirliği ile kabul ettik.

... Sizi kişisel misafirim olarak kabul etmeme izin verir misiniz? Ülkelerimizin politik sorunlarını konuşmak ve karşılıklı yardım olanaklarını aramak benim için büyük bir zevk olacaktır."

Bu mektup ilericilerin, sosyalistlerin bugüne dek ısrarla belirttikleri gerçekleri bir kez daha kanıtlamaktadır. Şimdi bu belgeyi bizzat açıklayan partinin bu gerçeklerin üzerine gitmesi ve MHP'nin kapatılması için girişimlerde bulunması gerekmektedir. Atılacak ilk adımlar arasında, CHP'nin kendi açıkladığı mektupta yeralan suçların hesabının sorulması vardır. MHP ve onun Başbuğ'u Alman neofaşist partisini nasıl övmüştür? MHP Alman faşistleriyle hangi amaç üzerinde anlaşmıştır ve aralarındaki ortak ideolojik ilkeler nelerdir? Faşist hareketin Başbuğ'un NDP'nin hangi karanlık dostluk ilişkileri bulunmaktadır ve bu ilişkilerin geliştirilmesi ve güçlendirilmesi bugüne dek ne yönde olmuştur? MHP'nin katil çeteleri bozkurtlarla NDP'nin Hitler'ci gençlerinin gruplar halinde mübadelesini önerme cüretini Başbuğ nerden almaktadır? Ve bugüne dek böylesi kaç mübadele yapılmış, bozkurtlar Hitler'cilerden neler öğrenmişlerdir?

Bu mektubun yazıldığı 1970 yılından bu yana Türkeş birçok kereler Almanya'ya karanlık ve gizli geziler yapmış NDP ile bu konuları görüşmüştür.

Şimdi bu gerçeklerin ve bu belgelerin MHP'nin ve onun Başbuğ'unun Hitler'ci olduğunu kanıtladığını kim, nasıl inkar edebilir?

Gelgelelim bu sorular yalnızca CHP'ye de değil, MSP de bir süre önce "MHP Dosyası" adıyla bir broşür yayınladı. Broşürde MHP'nin suçları bir bir dökülürken, Türkeş'in ırkçı-turancı liderlerle ilişkilerinin de belgeleri yeralıyor. Ne varki, MSP'nin bu girişimi de aynen CHP'ninki gibi yalnızca seçim yatırımları içinde oy hesabıyla yapılıyor. Bu nedenle de sonuç alıcı olması olanaksız. CHP ve MSP'nin bu belgeleri ortaya serdikten sonra yapacakları tek bir iş vardır: *MHP'nin kapatılmasını istemek ve bu istem doğrultusunda harekete geçmek!*

MHP'nin Başbuğ'unu cesaretlendiren, hatta ona "yavuz hırsız" misali CHP'yi tehdit etme cüretini veren de CHP'nin bu tutarsız ve kararsız tutumu değil mi? Türkeş, CHP'nin kendilerine faşist demesinden sonra yapması gereken tek işin partisini kapatması olduğunu söylüyor. CHP bu yola gitmemekle MHP'yi temize çıkarmış, meşrulaştırmış olmuyor mu? Türkeş gibilerine böylesi tehditlerde bulunma cüretini verenin yalnızca CHP, MSP gibi partilerin iki yüzlü politikası olduğu artık apaçık değil mi?

14 Ekim seçimleri, faşist partinin içyüzünün açıklandığı bir kampanya olarak değerlendiriliyor. Ama aynı zamanda CHP ağırlıklı hükümetin faydacı basiretsiz, ikiyüzlü politikasının da teşhir edildiği bir dönem oluyor...

Hitler'ci partiden bu hesapları eninde sonunda ilerici-demokratik güçler soracaklardır. Faşist partiyi bugüne dek cüretlendiren uluslararası faşist örgütlerde işte o zaman artık çare olamayacak.

Genç Öncü Yayınevi kapatıldı

Sıkıyönetim uygulamalarının temel hak ve özgürlükleri hedef alışının yeni bir örneği geçtiğimiz günlerde Ankara'da yaşandı. 16-17 Eylül gece yarısından sonra sıkıyönetim görevlileri ve polis Genç Öncü Yayınevi'nin bürosuna geldiler. İçerde kimsenin olup olmadığına bakmadan kapıyı kırarak içeri girdiler. Faşist katillerin ve çetelerin yakalanmasında göremediğimiz bir görev aşkıyla içerde bulunan tüm yayınları ve arşivi çuvallara doldurdular. 17 Eylül sabahı Yayınevi'nin çevresindeki "geniş güvenlik önlemleri"ni görenler hayret etmekten kendilerini alamadılar. Oysa olay yasal bir Yayınevi'nin basılıp içerde ne var ne yoksa kapıya yanaştırılan askeri kamyonlara doldurulmasıydı. Sonunda Yayınevi'nin kapısı mühürlenerek "operasyon" tamamlandı.

Yasal bir yayınevinin, Anayasa güvencesi altındaki bir basın kuruluşunun gerekçe bile gösterilmeksizin böylesine basılması, kapısının mühürlenip kapatılması, demokratik hak ve özgürlüklerin ayaklar altına alınması sürecinin nerelere vardırılabileceğinin yeni bir göstergesidir. İşe ilerici, sosyalist yayınları yasaklamakla başlayan Sıkıyönetim bu tutumunu tiyatro gösterilerini yasaklamaya, derneklerin kapısını mühürlemeye, yayınevlerini kapatmaya kadar vardırmıştır.

İlerici, sosyalist basın baskı altına alınıp susturulamaz.

NOT...

Pehlivancılar

Şimdi o bina yıkıldı, tabela da yok. Yerine yeni bina yapıldı ama o tabela bir daha görülmedi. 15 yıl kadar önce Ankara'da İnkilap sokakta üç katlı eski bir binanın orta kat balkonundan sarkıtılan o tabelada şunu okurdunuz:

"Şöhretli Pehlivanları Tanıtma Derneği"

Bendeniz dahil, önünden gelip geçenler, tabelâyı okurduk da, içeriğini düşünmek pek almıza gelmezdi herhalde. Bir gün baktım ki, iş bir hayli ciddi!...

Öyle ya. Adam şöhretse tanıtmağa ne gerek vardı? Yok hiç tanınmamışsa bu nasıl şöhretti?... Şöhretli pehlivanların yaşam öykülerinin 'derinlemesine" incelenmesi için bu dernek ileride acaba enstitüye mi dönüşecekti, diye sorarsanız, doğrusu işin orasını pek iyi bilemiyorum ama benim yargım şuydu Katakulli!...

"Kamuya yararlı dernekler" tertibinden ve fonundan yıllarca ve hâlâ ne dümenler döndürüldüğünü bilenler, duyanlar için herhalde varılması, ulaşılması zor bir yargı olmasa gerekti.

Ve bir yönüyle de bu işte pehlivanların hiç günahı yoktu, belki haberleri bile yoktu böyle bir derneğin varlığından. Oysa pehlivancılar çoktan derneğin tüzüğünü vilayete onaylatıp, tabelayı sarkıtmışlardı balkondan. Sıra, Bakanlar Kurulu'nun bu derneğin 'kamuya yararlı" olup olmadığını onaylamasına ve tahsisat çıkarmasına gelmişti belki de. Belki hiç de böyle değildi. Üç-beş kişi bir araya gelerek, 'milli şuur"un etkisiyle dünyaca tescilli "Türk gibi kuvvetli" belgisini kurumsal bir merkeze kavuşturmak istemişlerdi!

İzin verirseniz biraz safça olacak ama son bir olasılık daha olamaz mıydı? Belki de, üç-beş aşırı güreş meraklısı bu yolla "şöhretleri" biraz daha kamuoyuna tanıtma özverisini yüklemişlerdi belki de!...

Şöyle ya da böyle, olgu, bir tabela yüzeyinde "güler misiniz, ağlar mısınız?" sorularıyla karışık ıspanak yaprağı gibi sallanıp duruyordu. Bir yanda olaydan habersiz, suçsuz ama şöhretli pehlivanlar, beri yanda pehlivandan pehlivancı, her biri birbirinden marifetli cazgırlar...

* * *

Şu günlerde tozu toprağı paklanıp, ampullerle aydınlatılan bazı tabelalara baktıkça İnkilâp sokaktaki o eski tabelanın oldukça masum kaldığını düşünüyorum.

Mezhepçilik gişesinden hasılat tutturmaya çalışanından, varını yoğunu "TİP'in çıkmazı"na yatıranına, "Benim bildiği sosyalistler akıllıdır, acaba bunları CIA mı böldü" diye hayıflanan 'akıllı'sından, "CHP'ye verin oyları demek içimden gelmiyor ama sol partilere oy atmak da faşizmin ekmeğine yağ sürmek olacak galiba" diyen azılı CHP'lisine, şahsi gayretiyle adını hisse senedine çevirmeğe çalışanından, "bir plâtform çerçevesinde bağımsız, TİP, TSİP ve CHP'li ilerici demokratlara oy verelim' berraklığında öneri getirenlere kadar bir bakın.

Doğrusu bu ya, geriye, Turhan Feyzioğlu nun üç-dört ay önce meclis kulislerinde gazetecilere söyledikleri kalıyor. Ne demişti Kayseri milletvekili Feyzioğlu:

"- Bizim Mehmet Ali gibi olsalar iyi..."

Beri yanda adam gazetesinde almış oy atacağı bağımsız adayın adını yazmış, altta yazıyor:

"- Başlıktakı adı iyi belleyin."

Elli satırlık yazının yarısı:

"- Önümüzdeki günlerde bu ad çok duyulacak... İyi belleyin bu adı... Bu ad pek fazla duyulacak..."

Başta söyledik ya pehlivanların yoktur bu işte pek öyle günahı. Ama gelin görün ki, onların bir demedikleri "bu markaya dikkat' kalır...

Öte yandan adam alır "siyaset"ini açıklar

"- Seçimleri boykot ediyoruz!.."

Bu sirkeli "siyaset" bilin ki, ya gidip CHP'ye atacaktır, ya da sandığa gitmeyecek MC'ye yem olacaktır.

Siz hangi ilkelerden, hangi sorumluluk ve tutarlılıklardan söz ediyorsunuz.

* * *

Pehlivancılık zor iş, ince hastalık.

Bunlara sorulmayacak mıdır?

– Siz 5 Haziran 1977'de ne halt ediyordunuz?

Efendim, pehlivancıların topu 'bin atlı akınlarda çocuklar kadar şen' sandık başına koştular, sol adına, sosyalistlik adına CHP'ye oy verdiler. Şimdi kalkıp, "gene deeksik olmasınlar, AP'ye de MHP'ye de atabilirlerdi' mi diyeceğiz?...

Bunlar içinde UDC bezirganlığı ne demişti sonra biliyor musunuz:

"- Seçimdeki taktiğimizin başarısı ortaya çıktı. MC partileri geriledi, DP ve CGP eridi!...'

Güler misiniz, ağlar mısınız?

– Peki, ya AP ile MHP ne oldu? Ve o CHP ne oldu, ne yaptı?...

Sormazlar mı adama?

Hangi birine soracaksınız.Daha bir ay önce bir gazete anketinde "sol bölünmüştür" yargısını paylaşan üç "parti" şimdi seçimlerde... Bir zamanlar "sosyalist büro" kuracaksınız, daha dün "solun bölünmüşlüğünde" birleşeceksiniz sonra, soldan seçimlere gireceksiniz. Girin girmesine de haddinizi bilin.

Hiç değilse rahmetli Meşhur Pehlivanları Tanıtma Derneği "kamuya yararlı!" olmaya çalışıyordu!

Maalesef tarih bu gibi politika ve vakalara 'sermayeye' diyor...

Ferhat Gün

Sol serüvenciliğe kar[ş]

MEHMET KÖK

Lenin'in Ağustos-Eylül 1917'de yeraltı çalışması sırasında yazdığı ve Marksist "devlet" kuramını ele aldığı Devlet ve Devrim kitapçığının 2. bölümünde, "Marx 1852'de Sorunu Nasıl Koyuyordu?" başlıklı bölüm 1919 yılında Lenin tarafından eklenmişti. Lenin bu bölümde Mehring'in 1907'de, Neue Zeit'te, Marx'ın Weydemeyer'e yazdığı 5 Mart 1852 tarihli bir mektuptan parçalar yayınladığına dikkati çekerek şu alıntıları yapmıştı:

"Kendimle ilgili olarak şunu söyleyebilirim ki, modern toplumdaki sınıfların varlığını olsun, aralarındaki savaşımı olsun keşfetmiş olma şerefi benim değildir. Benden çok önce bazı burjuva tarihçiler, bu sınıflar savaşımının tarihsel gelişimini anlatmışlar, bazı burjuva iktisatçılar da bunun ekonomik yapısını dile getirmişlerdi. Benim yeni olarak yaptığım şundan ibaretti: 1)*Sınıfların varlığının, yalnızca üretimin belirli tarihsel gelişim evrelerine* bağlı olduğunu; 2) Sınıflar savaşımının zorunlu olarak *proletarya diktatoryasına götüreceğini;* 3) Bizzat bu diktatoryanın *bütün sınıfların ortadan kalkmasına* ve *sınıfsız bir toplumun* kurulmasına geçişten ibaret olduğunu göstermek.." (Lenin, Toplu Eserler, c. 25, s. 416).



Bilimsel sosyalist hareketin önderleri sapmalara karşı mücadelenin yolunu aydınlatıyor.

Marx üç temel buluşunu kendisi böylece özetliyordu. Sınıflar her zaman varolmamışlardır, üretim ilişkilerinin belirli aşamalarında ortaya çıkmışlardır. Sınıf mücadelesi zorunlu olarak proletarya diktatörlüğüyle sonuçlanır. Proletarya diktatörlüğü ise sınıfları ortadan kaldırır ve sınıfsız toplumu kurar. Daha da kısaltarak şöyle anlatabiliriz: Sınıflı toplum geçicidir. Proletarya, diktatörlüğünü ve arkasından sınıfsız toplumu kurar.

Günümüzde bilimsel sosyalizmin bu üç temel ilkesi saptırılmaktadır. Sınıflı toplum kaçınılmaz gösterilmektedir. Proletarya diktatörlüğünün zamanı geçmiş olduğu yalanı işlenmektedir. Ve sınıfsız, sömürüsüz toplumun hayal olduğu kafalara sokulmaktadır.

Çağımız kapitalizmden sosyalizme geçiş çağıdır. Ve dünyamızın üçte biri şimdiden bu geçişi başarmış ve sınıfsız topluma doğru yol almaktadır.

DEVRİM–PROLETARYA İLİŞKİSİ

Lenin Marksist kurama dayanarak aynı kitapçıkta, "Zora dayanan devrim olmaksızın, burjuva devlet yerine proleter devleti geçirmek olanaksızdır."(a.g.e., s. 405) demiştir. Lenin'e göre, "Burjuva egemenliği ancak proletarya tarafından alaşağı edilebilir; proletarya, ekonomik varlık koşulları bu alaşağı etme *görevini* hazırlayan ve ona bu *görevi* başarma olanak ve gücünü veren biricik sınıftır." (a. g.e., s. 408) "Büyük üretimde oynadığı ekonomik rol nedeniyle, proletarya, burjuvazinin çoğunlukla proleterlerden daha çok sömürüp ezdiği ve kurtuluşları için *bağımsız* bir savaşıma yeteneksiz bulunan *bütün* çalışan ve sömürülen yığınların yol göstericisi olmaya yetenekli tek sınıftır." (a.g.e, s. 408-9).

Bu satırlardan biraz aşağıda ise Lenin proletaryanın politik egemenliğini, yâni diktatörlüğünü, Marx'ın proletaryanın kimseyle paylaşmadığı, bölünemez ve doğrudan yığınların silâhlı gücüne dayanan bir iktidar olarak tanımladığını belirtir. (a.g.e., s. 409)

Lenin, sınıflar savaşımının kabulünü, *proletarya diktatoryasının* kabulüne dek *genişleten* kişinin bir marksist olabileceğini yazar. (a.g.e., s. 417) Marksisti alelâde küçük (ve büyük) burjuvadan temelden ayırdeden şeyin bu olduğunu anlatır. Marksizmin *gerçekten* anlaşılıp kabul edildiğini bu denektaşıyla ölçmek gerektiğini söyler. (a.g.e., s. 417). Proletarya diktatörlüğünü, demokratik diktatörlük olarak açıklayan, Lenin, sosyalist devleti tanımlarken, "..bu dönemin devleti zorunlu olarak, *yeni bir biçimde* demokratik (genel olarak proleterler ve mülksüzlerden yana) ve *yeni bir biçimde* diktatoryal (burjuvaziye karşı) olmak zorundadır." der (a.g.e., s. 417)

Lenin, burjuva devlet biçimlerinin son derece çeşitli, ama özlerinin hep aynı ve bütün bu devletlerin son çözümlemede, şu ya da bu biçimde, zorunlu olarak *bir burjuva diktatörlüğü* olduğunu yazar, kapitalizmden komünizme geçişin siyasal biçimler bakımından büyük bir bolluk ve geniş bir çeşitlilik göstereceğini ama hepsinin özünün zorunlu olarak aynı kalacağını belirtir. *Bu öz proletarya diktatoryasıdır.* (a.g.e., s. 418).

Lenin, Marx'ın değiştirilmesi çabalarına karşı, Marx'ın düşüncesi, işçi sınıfının "hazır devlet makinesini" *kırmak, parçalamak* ve yalnızca onu ele geçirmekle yetinmemek zorunda olduğu yolundadır, der (a.g.e., s. 419). 1871 Komün deneyi bunu kanıtlamıştır. 20. yüzyılda ise diğer sosyalist devrimler Marx'ın ve Lenin'in görüşlerini pekiştirmiştir.

"PARLAMENTARİZM" ÜZERİNE

Aynı kitapçığın Parlamentarizmin Ortadan Kaldırılması başlıklı bölümünde Lenin, "Marx, özellikle, koşulların devrim için uygun olmadığı durumlarda, burjuva parlamentarizmi "ahır"ından yararlanmaktaki yetersizliği yüzünden, anarşizmle arayı iyice açmış; ama aynı zamanda parlamentarizmin gerçekten proleter ve devrimci bir eleştirisini yapmayı da bilmişti." diyor (a.g.e., s. 427), ayrıca parlamentolarda, yalnızca "sade vatandaşlar"ı aldatmak ereğiyle gevezelikten başka bir şey yapılmadığını da belirtiyordu (a.g.e., s. 428). Marx'ın "ezilenlere, dönem dönem, ezenler sınıfının temsilcileri arasından, birkaç yıl için parlamentoda kendilerini kimin temsil edeceğini ve ayaklar altına alacağını kararlaştırma izni verilir" şeklindeki sözlerine de aynı eserde yer verilmiştir. (a.g e., s. 466)

Lenin aynı eserde Marksistleri anarşistlerden ayırdeden üç özelliği belirtir. (a.g.e., s.489) Bu üç özellikten üçüncüsü bugün Türkiye için de söz konusudur:

"–Marksistler, çağcıl devletten yararlanarak, proletaryanın devrime *eğitilmesini* isterler; anarşistlerse böyle bir davranışa karşıdırlar."

Lenin anarşistin, gözüpek, sert, ama aynı zamanda yığın hareketinin pratik koşullarını da hesaba katan somut bir devrimci eylemi değil, *umutsuzluk* taktiğini benimsediğini vurgular. (a.g.e., s. 493).

Lenin'in Devlet ve Devrim'de, devrimin arifesinde yazdığı bu ünlü yapıtında devlet, devrim, proletarya diktatoryası ve parlamento üzerine yazdıklarını anımsattıktan sonra hemen Lenin'in bir başka ünlü yapıtını da ele almak gerekiyor. Bugün Türkiye'de goşistler nedense Devlet ve Devrim'i başucu kitabı yapmalarına rağmen –ki bunda haklılar– bir türlü "Sol" Komünizm Bir Çocukluk Hastalığı adlı yapıtını hazmedemiyorlar. –Ki bunda çok haksızlar–

"Sol" Komünizm-Bir Çocukluk Hastalığı, Üçüncü Enternasyonalin ilk kongresine hazırlık döneminde, bazı ülkelerin komünist partilerinde görülen ve ikinci enternasyonalin sağ oportünizmine karşı tepki niteliği taşıyan "sol" komünist eğilimleri etkisiz hale getirmek ve üçüncü Enternasyonalin çatısı altında toplanacak olan partilerin, marksist-leninist çizgide birleşmelerini sağlamak için yazılmıştır. İlkönce 1920 yılında Sovyet Rusya'da basılmıştır.

Kitaptan yapacağımız alıntılar her türlü goşizan eğilime bugünkü Türkiye koşulları içinde de kesin yanıt niteliğindedir. Dikkatle okunması, üzerinde düşünülmesi gerekir.

"Parlamentarizm 'tarihsel olarak zamanını doldurmuş'. Propoganda anlamında bu doğrudur. Ama herkes bilir ki, *pratikte* altedilmekten halâ çok uzaktır. Onlarca yıldan beri, kapitalizmin 'tarih-

şı sosyalizmin alfabesi

sel olarak zamanını doldurduğu' haklı olarak söylenebilir; ama bu, bizim kapitalizm *alanında* uzun süren ve inatçı bir mücadeleyi sürdürmemizi gereksiz hale getirmez ki." "Sol" komünizm, Bir Çocukluk Hastalığı, Sol Y., s. 56)

"Eğer 'milyonlarca' *proleter*, sadece genel olarak parlamentarizmden yana olmakla kalmayıp, aynı zamanda, açıkça "karşı-devrimci" iseler, "parlamentarizmin siyasal olarak zamanını doldurmuş olduğunu" nasıl söyleyebilirsiniz?" (a.g.e., s. 58).

"Gerici parlamentolardan devrimci amaçlarla yararlanılması gibi çetin bir sorunun üstünden 'atlayarak' bu zorluktan 'kaçınmayı' denemek tam bir çocukluktur. Hem yeni bir toplum yaratmak istiyorsunuz, hem de gerici bir parlamentoda inanmış, fedâkâr, yiğit komünistlerden kurulu bir parlamento grubu yaratmanın güçlükleri karşısında geriliyorsunuz! Bu çocukluk değil midir?" (a.g.e., s.66).

"Deneyimsiz devrimciler, çok kez, legal mücadele araçlarının oportünizm lekesini taşıdıklarını sanırlar, çünkü bu alanda, burjuvazi çok kez, (özellikle barış zamanlarında devrim zamanlarında değil) işçileri aldatmış, işçilerin güveniyle oynayabilmiştir, ve bu devrimciler illegal mücadele araçlarının en devrimci araçlar olduğunu sanırlar. Bu, yanlıştır." (a.g.e., s. 110).

"DEVRİM SİMYACILARI"

Marks ve Engels, öte yandan, devrimde maceracı tutumlara ve suni olarak bir devrime gebe bunalım yaratmak üzere başvurulan aceleci girişimlere de karşı çıktılar. Marks ve Engels, böyle tehlikeli bir tutum içine girenlere "devrim alşimistleri (simyacıları)" adını takmışlar ve "devrimci gelişim sürecinin önünde koşan, suni bir bunalım yaratıp gerekli koşullar oluşmadan expromptu (emrivâki) olarak devrim yapmak isteyen" herhangi bir girişimi, sosyalizm davası için son derece tehlikeli kabul etmişlerdir. (Leninciliğin Sosyalist Devrim Teorisi, P.N. Fedoseyev. konuk y.)

Lenin, "örgüt olmazsa, kitleler irade birliğini gerçekleştiremezler." der. Ve bu örgüt işçi sınıfının partisinden başka birşey değildir. Tarih devrimi başlatma anını (momentini) kaçıranlar kadar çok sabırsız davranan partileri de affetmez. Bugün birçok ülkenin komünist partileri, sosyalist devrim için daha geniş bir kitle tabanı gözeterek sadece emekçilerin çoğunluğunu değil, nüfusun da çoğunluğunu kazanmayı savunmaktadırlar. (a.g.e., s. 63).

Sosyalizme geçişin farklı biçimleri onusundaki görüş, aynı zamanda barışçı ve barışçı olmayan geçişlere de uygulanabilir, işçi sınıfının iktidarı, bu biçimlerden biri ya da her ikisinin bileşimi kullanılarak elde edilebilir. Kapitalizmden sosyalizme geçiş biçimi nasıl olursa olsun, sosyalist devrim ve proletarya diktatörlüğünün kuruluşunun özü aynı kalır. (a.g.e., s. 65).



Sol serüvencilik, kitlelerin örgütlü ve birleşik mücadelesine inançsızlıktan kaynaklanıyor.

DEVRİMİN OBJEKTİF VE SÜBJEKTİF KOŞULLARI

Devrimin objektif ve sübjektif koşullarının oluşması tartışmaları da Türkiye' de çok ciddiyetten uzak yürütülmektedir.

Bugün devrimci saflarda "kendiliğindenci" görüş sadece sağ kanat oportünizmi biçiminde değil, aynı zamanda "sol" kanat oportünizmi biçiminde de ortaya çıkmaktadır. Kimse devrim "kendiliğinden" olacak dememekte fakat birçok solcu aslında "örgütsüz", "heterojen", "amorf (şekilsiz)" gelişmelere ve "kendiliğinden" girişimlere bel bağlama konumuna düşmektedirler. "Sol" gözükmelerine rağmen umutsuzluk ve yılgınlık içine girmişlerdir. Bu durum maceracılığa yol açmakta, maceracılık ise "kendiliğindencilik"ten başka birşey olamamaktadır.

Sübjektivizm, tarihteki objektif koşulları dikkate almadan, sübjektif faktöre, özellikle devrimci iradeye ve devrimci şiddete önem verir. Böyle bir tutum, anarşistler, Blankistler, Bakuninciler ve komünist hareketteki aşırı-sol unsurlar gibi, küçük burjuva devrimcileri tarafından benimsenir. Bunlardan bazıları, emekçilerin doğal isyancılar olduğunu ve ayaklanıp en cesur değişiklikleri gerçekleştirmekle yükümlü bulunduğunu öne sürerek halkı kalkışmaya teşvik ederler. Bu tutum, pratikte maceracılığa, politikada ise devrimci durumun varolup olmadığını hiç düşünmeksizin yığınları ayaklandırmaya yol açar ve dolayısıyla daha başlangıçtan itibaren yenilmeye mahkum olur. "Sol"-kanat oportünizmi, bir partiyi sektarizme sürüklemek, onu halktan kopararak kitlelerin eylemleri yerine bir komplocular grubunun eylemlerini geçirmek eğilimini taşır. Bu devrim anlayışı, tümüyle yanlış ve baştanbaşa idealizmle doludur. Toplumların tarihi, *herhangi bir* değişikliğin, *herhangibir* özel zamanda gerçekleşmesine cevaz vermez; bir değişiklik, ancak daha önceki gelişimler doğal bir şekilde oluşmuşsa ve gerekli objektif önkoşullar bulunuyorsa meydana gelir. (a.g.e., s. 74)

Ancak subjektivist girişimlerin eleştirisi bile işçi sınıfı partileri için söz konusudur. Türkiye'de ise maceracılık girişimleri ve subjektivizm, partilerinden bile yoksundur ve bu bakımdan ayrı bir özellik göstermektedir. Bu yüzden Türkiye'de subjektivizm, maceracılık girişimleri öğrenci gençliğe dayalı küçük burjuva görünümünden ötürü tarihsel anlamda 'sol' kanat oportünizmi olarak bile yerine oturmuyor.

Bu görüşümüzü biraz daha açmak için subjektif koşullardan ne anlaşıldığını belirtmek gerekir.

Subjektif koşullar, özetle şöyle sıralanabilir:

1) Emekçilerin, devrimci bir bilinç ve mücadeleyi sonuna kadar götürme azmi içinde bulunmaları; 2) Emekçilerin, yüksek bir örgütlenme düzeyine ve devrimi başarıya götürecek olan tüm güçleri birleştirip onları uyum içinde yönlendirme durumuna ulaşmış olmaları, 3) Yeterince deneyimden geçmiş, mücadele içinde yoğrulmuş ve mücadelenin stratejisini ve taktiklerini doğru saptayıp onları uygulamaya koyabilecek bir partinin öncülüğü.(a.g.e., s. 114-5).

İşte bu üç koşul gözönüne alındığında Türkiye'deki 'devrimci durum' tartışmaları ve birçok sol grubun 'eylem' anlayışının bozukluğu ve ciddiyetsizliği hemen ortaya çıkar. Türkiye'de subjektif koşulları olmayan subjektivizm, yâni bir nevi grupçuluk anarşizmi, küçük burjuva bireyciliği almış başını gitmekte ve bu türlü sapmalara savrulanlar da bir türlü bilimsel sosyalizmi öğrenmeye yanaşmamaktadırlar.

Devlet, Proletarya Diktatoryası, Parlamenter Çalışma, Devrimin Koşulları gibi bilimsel sosyalist literatürün kavramları üzerine bu yazdıklarımızdan sonra yazımıza Engels'in, Karl Marx'ın Fransa' da Sınıf Savaşımları yazısına yazdığı girişinden aldığımız şu kısımla son verirsek herhalde 'devrimci'ler Engels'i parlamentarizmle suçlayamayacaklardır:

"Eğer genel oy sistemi, bize, her üç yılda bir kendi kendimizi sayma olanağından, oy sayısının, düzenli bir şekilde denetlenen ve son derece hızlı artışı ile, işçilerde zafere olan güveni, düşmanlarda ise aynı ölçüde korkuyu artırmaktan ve böylece bizim en iyi propaganda aracımız olmaktan; bize kendi kuvvetimiz hakkında ve aynı şekilde bütün karşı partilerin kuvvetleri hakkında tam ve doğru bilgiyi vermekten ve böylelikle de bize kendi eylemimizi gücümüzle orantılı tutmak için bütün ötekilerden üstün bir ölçüt vermekten ve bu şekilde bizi yersiz bir korkaklık ve çekingenlikten olduğu kadar, yersiz delice atılganlıktan da korumaktan başka bir yarar sağlamasaydı da - evet, hizim genel oydan elde ettiğimiz tek kazanç bu olsaydı, gene yeter de artardı. Ama genel oy, daha fazlasını da yapmıştır. Seçim ajitasyonu ile, bizden henüz uzak bulundukları yerlerde halk yığınları ile temasa geçmek konusunda, bütün partileri, tüm halkın gözü önünde, bizim saldırımıza karşı kendi görüşlerini ve eylemlerini savunmak zorunda bırakmak konusunda bize öyle bir araç vermiştir ki, bir benzeri daha yoktur; ve ayrıca, bizim temsilcilerimize, Reichtag'da bir kürsü sunmuştur ve bizim temsilcilerimiz bu kürsünün tepesinden parlamentodaki hasımlarına karşı olduğu kadar, dışarıdaki yığınlara da, basında ve toplantılarda olduğundan bambaşka bir yetki ile ve bambaşka bir özgürlükle konuşabilmişlerdir.

19 Eylül direnişi ve

Yine kitle eylemi üzerine

19 Eylül günü bütün Türkiye'de mimar ve mühendisler ekonomik haklarını elde etme yolunda bir gün direniş yaptılar, iş bıraktılar.

Kapitalizmin çıkmazı en açık belirtileri ve en ağır sonuçları ile işçi ve emekçi kitlelerin politik, ekonomik ve sosyal yaşamında kendini göstermektedir. Koç'ların, Sabancı'ların, Eczacıbaşı'ların kârlarına kâr katabilmesi için tüm çalışanlar yoksulluğa, açlığa ve işsizliğe daha büyük ölçülerde itilmektedir. Tekelci büyük sermayenin sömürü çarklarını istediği gibi işletebilmesi için işçi ve emekçi kitlelerin zaten sınırlı olan ekonomik, demokratik hakları iyice kısıtlanmak istenmektedir. Burjuva iktidarlarının sürebilmesi için baskı, terör, en kanlı ve zalim tertipler tüm çalışanların üzerinde yürütülmektedir.

Yaşam koşullarının ağırlaşması başta işçi sınıfımız olmak üzere emekçi sınıf ve tabakaların sadece hoşnutsuzluğunu artırmakla kalmıyor; kitlelerin taleplerini ertelenemez bir duruma getiriyor. İşçilerin, köylülerin, esnaf ve zanaatkârların, memurların, teknik elemanların, öğretmenlerin, tüm çalışanların yaşam ve çalışma koşullarının düzeltilmesi yolunda haklı talepleri vardır. Ancak Türkiye'de egemen sınıflar, bu talepleri bir ödün olarak bile karşılamak niyetinde değildirler. Bu koşullar, kitlelerin ekonomik ve demokratik haklı taleplerinin uğrunda örgütlü, birleşik, ortak ve bilinçli mücadelesini zorunlu kılmaktadır.

Kitlesel mücadelenin etkinliği, içeriği ve gücüyle görünür. Bilimsel sosyalistler kitlelerin mücadelesinin sınıfsal içeriğini her zaman temel unsur olarak görürler. Kitleleri mücadeleye yönelten somut koşulların taşıdığı sınıfsal özü; mücadelenin somut taleplerini ve hedefini sınıfsal düzeyde belirlemek şaşmaz bir kuraldır. Bu kapsamda ele alınan ve yürütülen kitlesel mücadele; kitleleri bilinçlendiren, eğiten, geliştiren, yeni ve daha üst düzeyde mücadeleye hazırlayan bir işlev görür. Kitlelerin kendiliğindenci eğilimine teslim olmamanın yolu budur. Nesnel koşulların yarattığı öfke birikiminin üzerine kurulan, sınıfsal perspektiften yoksun eylemler her zaman bir saman alevi gibi parlayıp, iz bırakmadan sönmeye mahkumdur. Böylesi eylemler ilk bakışta ne kadar "büyük" görünürse görünsün, son tahlilde kitlelerdeki birikimi bir çırpıda boşaltan sonucuyla egemen sınıflar için tercih edilir bir özellik taşır.

Bilimsel sosyalistler kitlelerin mücadelesinin sınıfsal özünü temel alan anlayışlarını mücadelenin gücüne verdikleri önemle bütünleştirirler. Verili koşullarda yürütülen mücadele örgütlü ve birleşik bir mücadele olmalıdır. Mücadelenin yürütüldüğü alanda o mücadeleye katılması gereken herkesi katacak örgütlü bir çaba ve bunun eylemde yansıyan sonuçlarını elde etmek, mücadelenin gücünü belirler. Kitlesel mücadelenin ortak, birleşik olması yerine parçalanması, bölünmesi biçiminde yürütülen eylemler olsa olsa burjuvazinin hesaplarını kolaylaştırır

TMMOB'nin 19 Eylül eylemini bu temel ilkeler ışığında değerlendirmek gerekir. Mühendis ve mimarların haklı ve uğrunda mücadele edilmesi gereken talepleri vardır. Faşist terör karşısında can güvenliği, grevli-toplu sözleşmeli sendika hakkı, yan ödeme kat sayısının artırılması talepleri kitlesel bir özellik kazanmıştır.. Elbetteki mimar ve mühendisler bu talepleri uğruna mücadele edecekler, haklarını almak için kitlesel eylemler kotaracaklardır. Bu bir zorunluluk, dayatan yaşamsal bir gereklilik-tir.

Ne var ki, bu talepler sadece mühendis ve mimarların değil, memur statüsündeki tüm çalışanların ortak talebidir. Bu talepler çalışanların örgütlerince de ortak bir çalışma ve eyleme dönüştürme düzeyinde ele alınmış durumdadır. Demokratik kitle örgütleri bu çalışmayı birlikte yürütürken birçok olumsuzluklarla karşılaşmakta, ancak bu olumsuzluklar aşılmaya çalışılmaktadır. Bilimsel sosyalistler kitlelerin bilinçli, ortak ve örgütlü eylemini gerçekleştirmek üzere her düzeyde sabırlı ve inatçı bir çalışmanın içindedir.

Bu çabalar programlı ve gelişen bir kütlesel mücadeleyi, kitlelerin yükselen talepleri ve mücadele potansiyelini en etkili biçimde değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Kuşkusuz bu çabaların önünde sadece kimi "siyasi çizgilerin" açık olumsuzları değil, bununla beraber burjuvazinin doğrudan ve dolaylı çıkardığı engeller vardır ve olacaktır.



Bu açıdan, 19 Eylül'de TMMOB yönetiminin değişik örgütlerin ortak ve örgütlü mücadele potansiyelini eyleme dönüştürme çalışmaları henüz başlangıç aşamasındayken, ortak taleplere sahip kitlelerin bir kesimi durumundaki üyelerini tekbaşına eyleme sokmuş olmasının üzerinde durulması gerekiyor.

Böylesi bir tutumla bazı çevreler, teknik elemanların haklı "kitlesel eylem" istemini tek başına ve her ne pahasına tatmin etmiş olmanın avantajını toplama hesabını yapmış olabilirler. Dahası, demokratik kitle örgütlerinin ortaklaşa yürütmesi gereken çalışmalarda "öncülüklerini" kanıtlayabileceklerini ummuş olabilirler. Hiç kuşkusuz böyle bir anlayışın CHP hükümetinin kısa vadeli, dar çıkarlarıyla da çakışması doğaldır. CHP hükümetinin kendi çizdiği sınırlar içinde kalan ve siyasal içeriği boşaltılmış kitlesel görünümlü eylemlerden, "demokratlık" iddiasını kanıtlamak, hatta sıkıyönetimin bile "güleryüzlülüğü"nü göstermek için yararlanma hesapları içinde olmasının şaşırtıcı hiçbir yanı yoktur.

19 Eylül günü olanlar, bazı goşist grupların da, etkin oldukları ilerici kuruluşların işleyişi dışında, böyle eylemleri salt bir "eylem için eylem" anlayışıyla sulandırarak, başı-sonu belirsiz yönlere götürüp, saptanmış eylemin dışında Başbakanlığa "dilekçe götürme" gibi politik "show"lara dönüştürmeye çalıştığını göstermiştir. Demokratik kitle örgütlerinin ortak insiyatifi dışında ve talepleri kitlelerdeki birikimin çok gerisinde kalan bir eylem denemesine girilmesinin, kimi grupların "insiyatif koyması" ortamını hazır tutma amacını taşıyıp taşımadığı sorusu da cevaplanmış değildir.

Bütün bunlar bazı siyasi çizgilerce "kazanç" sayılabilir. Fakat asıl önemli olan, çalışan kitlelerin mücadele potansiyelini "parselleme" anlayışıdır ki, bilimsel sosyalistler ipuçları ortaya çıkan bu tehlikeli eğilime fırsat vermeyecektir. Bir yanda ortak bir çalışma içinde olan örgütlerin, diğer yanda tek başına ayrı davranmadaki aceleci eğilimleri başka örgütlerde de gözlemlenmektedir.

Bu eğilimlerden burjuvazinin de çok rahatsız olmadığı açıktır. Çünkü burjuvazinin en büyük korkusu kitlelerin bilinçli, örgütlü ve ortak mücadelesidir. Bu doğrultuda gelişen potansiyelin bölünmesi ve kapsamının sulandırılması kuşkusuz burjuvazinin işlerini kolaylaştırır.

19 Eylül TMMOB eylemi bu yönüyle öğreticidir. Goşizmin uzlaşmacı tavırları karşısında bilimsel sosyalistler uyanıktır. Bu uyanıklık kitlelerin sınıf mücadelesini geliştirecek güvencedir. 19 Eylül günü mühendis ve mimarların haklı istemlerinin yanında yer alınırken bu uyanıklıkla hareket edilmiştir.

"Tüm çalışanlara politik ve sendikal özgürlük"

Türkiye İşçi Partisi Basın Bürosu Sekreteri Gündüz Mutluay bir açıklama yaparak devlet kuruluşlarında çalışan yüzbinlerce emekçinin işçi-memur ayrımıyla birçok haktan yoksun edildiğini ve tüm çalışanların sendikal ve politik özgürlüklerinin tanınması gerektiğini belirtti. Mutluay, açıklamasında şu görüşlere yer verdi:

"Devlet daire ve kurumlarında çalışan yüzbinlerce insan memur adı altında sendikal ve politik haklardan yoksun bırakılmışlardır. Yaratılan işçi-memur ayrımının hiçbir ciddi dayanağı yoktur.

"Sendikal haklardan yoksun bırakılan memurlar, öğretmenler, teknik elemanların ücretleri tek taraflı olarak işveren tarafından tesbit edilmektedir. Çalışan insanın emeğinin karşılığında alacağı ücret üzerinde söz hakkının olmaması demokrasiyle bağdaşmaz.

"Türkiye İşçi Partisi; devlet işlerinin yönetim ve denetim işlerini görenler dışında kalanların memur tanımı ve kapsamından çıkarılarak bugünkü yapay işçi-memur ayrımına son verilmesini; tüm çalışanlarla birlikte sendikalaşma, toplu sözleşme ve grev haklarının tanınmasını talep etmektedir.

"İşçileri, köylüleri, emekçi halkı politik mücadele dışında tutmak için oynanan oyunlar ve baskılar memurlar için kesin bir yasak olarak ortaya çıkmaktadır.

"Türkiye İşçi Partisi memurların politik özgürlükleri, siyasi partilere üye olabilme hakları için mücadele ediyor.

"Memur adı altında sendikal ve politik özgürlükleri gasbedilmiş tüm çalışanları, bu uğurda yürütülen mücadeleyi güçlendirmeye çağırıyoruz.

"Memurlar, öğretmenler, teknik elemanlar; haklarımızı gasbeden AP'den, MHP ve MSP'den hesap soralım.

"1977 seçimlerinde bütün çalışanlara sendikal haklarını tanıyacağını vadeden CHP ve Ecevit'den hesap soralım."

Devlet Demiryolları'nda baskılar yoğunlaşıyor

Faşistlerin saldırı üssü olarak kullandıkları TCDDY Ankara Yüksek Öğrenci Yurdu demiryolu emekçilerinin yoğun mücadelesi sonucunda kapatılmıştı. Sorun yurdun kapatılması ile bitmedi. Yurttan çıkartılan faşistlerin emekçiler üstündeki baskısı polisin de yardımıyla giderek artan boyutlarda sürdü. Son olarak 19 Eylül günü faşist-polis işbirliğiyle gerçekleştirilen operasyon sonucunda işyerinde büyük tedirginlik yaratıldı, odalara girilerek ilericilere tehditler savuruldu, çay ocağında oturan ilericilerin üzerine saldırıldı, adlarının önceden saptandığı anlaşılan emekçiler yemek çıkışında ve çay ocağından alınarak hiç bir gerekçe gösterilmeksizin gözaltına alındı.

20 Eylül'de saldırılar daha da yoğunlaştı. Koridor başları, yemekhane önü tutuldu. İşyerinde büyük bir baskı ve terör havası estirildi. Bu tutuma karşı DDY yetkilileri kayıtsız kalarak baskıların yoğunlaşmasına yardımcı oluyorlar.

Emperyalizm için pilot bölge Türkiye

ECEVİT HÜKÜMETİ, 14 EKİM'DEN SONRA DA TEK ALTERNATİF OLARAK KALABİLMEK İÇİN, EMPERYALİST KURULUŞLARIN DESTEĞİNİ YENİ ÖDÜNLERLE KORUMAYA ÇALIŞIYOR.

YUSUF DOĞAN



AET'nin Geçici Dönem Başkanı O'Kennedy Ankara'da

Türkiye, 12 Mart perdesi kapandıktan altı yıl sonra yeniden "ara rejime" itilmek isteniyor. CHP ağırlıklı hükümetten istifalarla bu yönde bir ortam oluşturulmasına çalışılıyor.

1973 ve 1977 seçimlerine, "demokrasiyi korumak" sözüyle giren CHP'nin de, "ara rejimi" kaçınılmaz bir yazgı olarak gördüğü izleniyor. Son günlerde CHP'nin çabası, "ara rejimin" sorumluluğunu üstlenebilmek olarak gözüküyor. Türkiye'de günümüz koşullarında aynı zamanda Batı için de, "yeni bir Başbakan'ın maliyetinin yüksekliği" savına dayalı bu çabada önemli aşamalar kaydedildiği öne sürülüyor. Ecevit hükümeti, 14 Ekim ara seçimleri öncesi ya da sonrasında düşse bile, MSP'siz bir CHP iktidarının en güçlü olasılık olduğunu öne sürenler, 29 Ekim konuşmalarında, bu hükümete parlamento dışından etkili bir destek bulunabileceğini de ekliyorlar.

BATI'NIN TUTUMU

Batılı merkezlerin ise Türkiye'yle bağlanan anlaşmaların bir an önce uygulanmasından yana olduğu seziliyor. IMF'nin Genel Direktörü Jacques Larosiere, Türkiye ile taze para ve borç ertelemesi anlaşmaları yapan yabancı bankalara bir yazı gönderek, Türkiye'nin 'stand-by" düzenlemesinin bütün gereklerini yerine getirdiğini duyurdu. Yabancı bankalardan, Türkiye'ye sağlamayı öngördükleri kredi için katkılarını başlatmalarını istedi.

Öte yandan uzun sürecek bir hükümet bunalımı durumunda 'yeşil ışığın" sönmesinin kaçınılmaz olduğu biliniyor. Böyle bir durumda, pek çoğu kapalı kapılar ardında kalmış pek çok siyasal orunun da yeniden gözden geçirilmesi gerekiyor. ABD' nin Ankara Büyükelçisi Ronald Spiers'in sözleriyle, bu konularda "ileri adımlar atılmış" bulunuluyor ve Türkiye ile ABD arasında, başta Ortadoğu sorunu olmak üzere "endişe yaratacak derinlik ve boyutlarda" görüş farklılıkları bulunmuyor. Bu koşullarda, Ecevit hükümetinin çabası, 14 Ekim seçimlerine dek verilecek yeni ödünlerle, emperyalist merkezleri daha sıkı biçimde kendisine bağlama yönünde yoğunlaşıyor.

ABD Büyükelçisi Spiers, ANKA Ajansı'nın sorularını yanıtlarken, önemli bir olguyu vurguluyor:

"ABD'nin yardımları toplam miktarlar biçiminde ele alındığında, Türkiye'nin Mısır ve İsrail'in gerisinde kaldığı doğrudur. Bu kısmen özel bir durumun, Camp-David anlaşmalarının bir sonucudur. Ancak, geçen yıl silah ambargosunun kaldırılmasına çalıştığımız sıralarda biri çıkıp da bana, bir yıl sonra Türkiye'ye ABD yardım önerilerinin 400 milyon dolara çıkacağını, bir başka deyişle Türkiye'nin en çokABD' yardımı alan üçüncü ülke durumuna geleceğini söylemiş olsaydı, kendisine durumu yeniden gözden geçirmelerini, olanaklarını bir daha incelemelerini söylerdim. Bu yardım o sıralar bana olanaksız görünüyordu. Gelecek yıl durumun ne olacağını şimdiden kestirmek olanaksız. Bütün bunlar,gelişen ekonomik ve politik durumun gereklerine göre pragmatik biçimde ele alınmalıdır. Türkiye, ekonomik güçlüklerinden kurtulmak için gerçek çabalar gösterdiği sürece ve tabii güçlükler varlıklarını sürdürdükleri sürece bu olumlu eğilimin aynı doğrultuda sürmemesi için bir neden göremiyorum. Çünkü bu yardımı sağlamak bizim de çıkarımızadır."

Ronald Spiers in vurguladığı olgu, 1979 yılı başında Guadeloupe Doruğu'nda somutlaştırılan Türkiye'nin görevleriyle ilgilidir. Bir başka deyişle, Türkiye'nin Sovyetler Birliği'ne karşı üs görevini pekiştirmesi Ortadoğu'da ise Arap'lara yakınlık göstermemesini içermektedir.Spiers'in "Doğu ile Batı arasındaki güç dengesinin değişmeye başlaması karşısında Türkiye'nin güçlendirilmesi özel bir önem kazanmaktadır" biçiminde özetlediği bugünkü durum, Camp-David e ya da benzeri bir sona kadar uzatılmak istenmektedir.

CHP'nin, ya da bir başka mevcut iktidar alternatifinin gündeminde, Türkiye'nin sorunlarının IMF ve ABD dışında çözümlenmesi bulunmadığına göre, IMF'nin tutumu ve Spiers'in sözleri önem kazanmaktadır.Türkiye de bu konuma CHP'den daha gönüllü başka adaylar bulunabileceği kuşkusuzdur. Ancak, böyle bir durumda, CHP kendi hükümetleri eliyle sağlanan iki yıllık birikimin heba olmamasını elinde koz olarak tutmaktadır. Bu arada, CHP'nin solu baskı altında tutma yönündeki avantajları da bütünüyle yitirilmiş değildir.

YENİ EKONOMİK DÜZEN

Yukarıda özetlenen siyasal gelişmelerin ekonomik yaşamda da yansımaları bulunmaktadır. Türkiye'de siyasa ekonomisi kurallarının egemenliği için yoğun bir çaba harcanmaktadır.

Sözkonusu çabaların ilk aşaması, IMF'nin stand-by düzenlemesinde, kamu iktisadi teşebbüslerine sağlanan kredilerin sınırlanması ile gerçekleştirilmiş durumdadır. IMF Genel Direktörü Larosiere'nin yabancı bankalara gönderdiği yazı da bu ilk adımın atıldığını kanıtlamaktadır.

Piyasa ekonomisi kurallarının egemenliği için düşünülen ikinci "operasyon" ise bütününde kamu yatırımlarına öncelik veren Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı'na yöneliktir. Bu amaçla, Dünya Bankası Plan'ın değişmesi "gereğini" vurgulayan bir rapor hazırlamıştır. 27 Eylül'de OECD ile masaya oturulduğunda gündemdeki en önemli madde Dördüncü Plan ın günün ekonomik koşullarına uygun hale getirilmesi olacaktır. Görüşmelerin sonuçları da Ekim ayındaki açıklamalar ve uygulamalarda somutlanacaktır.

1978 yılı başından bu yana, hangi sınıf yararına ve pahasına atıldığı açık-seçik ortaya çıkan, ekilen tohumları biçmeye sıra geldiğinde, burjuvazi "ara rejim" den "kara rejime" geçmekten öte bir çözüm getiremiyor.

EKONOMİ HABERLER

TİCARİ BANKALARA BORÇ 2,2 MİLYAR DOLAR

Ortadoğu'daki petrol ihraç geliri olmayan ülkeler arasında, Türkiye, ticari bankalara en çok borcu olan ikinci ülke durumunda. İlk sırada bulunan Cezayir'in borçları 1978 yılı sonunda 3 milyar dolar düzeyine yükseldi. Türkiye'nin ticari bankalara olan borcu ise 1977 yılı sonunda 2 milyar 151 milyon iken, 1978 sonuna kadar 57 milyon dolar daha arttı ve 2 milyar 208 milyon dolara ulaştı. Uluslararası Ödemeler Bankası'nın kayıtlarına göre petrol ihracatçısı olmayan 11 ülke arasında, uluslararası ticari bankalarda en yoğun mevduat bulunduran ülkelerin başında Lübnan geliyor. Lübnan, bu bankalardan net 3,7 milyar dolar alacaklı görünüyor.

Öte yandan, "Uluslararası Sermaye Piyasalarından Borçlanma" adlı Dünya Bankası yayınına göre, Türkiye uluslararası kredi kuruluşlarından 1974-1978 yıllarını içine alan beş yıllık dönemde 883,8 milyon dolar tutarında kredi aldı. 860 milyon dolarlık bölümü "Eurocredit' adını alan krediler şeklinde olan bu borcun 23,8 milyondolarlık kısmı da tahvil çıkarımı yoluyla sağlandı.

PAMUK ALIMINDA ÖNEMLİ ARTIŞ

Pamuk destekleme alımlarıyla görevlendirilen Çukobirlik'in pamuk alım kampanyası sürüyor. Çukobirlik kooperatiflerince 15 Ağustos'a kadar 40 bin tonu aşkın pamuk alımında bulunuldu. Pamuk alımlarında, 1976-77 dönemine göre yüzde 153, 1977-78 dönemine göre yüzde 90 ve 1978-79 dönemine göre de yüzde 167 oranında artış sağlandı.

HÜKÜMET DEMİRYOLLARI GREVİNİ YENİDEN ERTELEDİ

Devlet Demir Yolları İşletmesi Genel Müdürlüğü ile kısa adı DYF—İŞ olan Türkiye Demiryolları İşçi Sendikaları Federasyonu arasında sürdürülen toplu iş sözleşmesi görüşmelerinin anlaşmazlıkla sonuçlanmasının ardından, uzlaştırma görüşmeleri de başarısızlıkla sonuçlandı. DDY İşletmesi istenilen ücret artışlarını "çok fazla" bulduğunu belirterek, Sendikaya birinci yıl için 16, ikinci yıl için ise 18 liralık ücret artışı öneriyor. Bilindiği gibi DYF-İŞ Ağustos ayında yapılan toplu iş sözleşmesi görüşmelerinden bir sonuç alınamaması üzerine, limanlarla, trenlerdeki yemekli işletme işyerleri dışındaki öteki işyerlerinde grev kararı almış, ancak bu karar, "ülke sağlığı" ve "milli güvenlik" açılarından sakıncalı bulanarak Bakanlar Kurulu'nca 30 gün süre ile ertelenmişti. Erteleme süresinin 21 Eylül'de dolması ile Bakanlar Kurulu 2. kez 60 gün süre ile grevi yeniden erteledi.

LASTİK ÜRETİMİ KAPASİTENİN ÇOK ALTINDA

Türkiye'de faaliyette bulunan, 3'ü yabancı sermayeli 4 lastik fabrikasının, kapasitelerinin çok altında üretim yaptıkları belirlendi. Binek lastiğinde, dört fabrikanın yıllık 2 milyar 756 bin adet olan kapasitesine karşın, ilk 7 ayda bunun yüzde 30,5'i kullanıldı ve 842 bin binek lastiği üretildi. Kamyon ve otobüs lastiklerinde ilk yedi aylık kapasite kullanım oranı yüzde 34,4, greyder-traktör lastiklerinde yüzde 42,5 ve iç lastiklerde yüzde 23,6 düzeyinde.

Silahlanmada NATO'nun yeni tırmanışı

NATO Genel Sekreteri Joseph Luns bundan bir süre önce yaptığı bir konuşmada, Sovyetler Birliği'nin Avrupa'da nükleer güçler açısından daima üstünlüğe sahip olduğunu belirterek şöyle dedi: "SALT—2 görüşmelerinden sonra, taktik nükleer silah stokları arasındaki dengesizliğin artması tehlikesi ortaya çıkacaktır."

"Dengesizlik" iddialarını yanıtlamadan önce, belirli NATO çevrelerinin "ortak savunma" sistemi kurulmasıyla ilgili eşgüdümlü çağrıları ve bu üç ülkeden bir grup şirketin, nükleer silahlar taşıyabilecek "Tornado" tepkili bombardıman uçağının İngiltere, Federal Almanya ve İtalya tarafından ortaklaşa yapımı için vardıkları büyük sözleşme arasındaki ilintinin neden ibaret olduğunu düşünmek ilginç olacaktır.

NATO'daki ABD temsilcileri bundan birkaç ay öncesine gelene kadar, Batı Avrupa'lı bağlaşıklarını, tank sayısı bakımından Sovyetler Birliği'nin çok büyük bir üstünlüğe sahip olduğuna inandırmak için yoğun çaba harcamaktaydı. Onlara göre, bu tehlikenin etkisiz kılınması için, nötron başlıklara sahip Amerika yapısı "Lans" balistik füzeleri savaş konumlarına yerleştirilmeliydi. Şimdi ise birden bire, Sovyetler Birliği'nin taktik nükleer silahlar alanında da büyük bir üstünüğe sahip olduğu anlaşıldı. Avrupa'nın her noktasına ulaşabildiği öne sürülen orta menzilli SS — 20 adlı yeni Sovyet balistik füzesine karşı gerekli önlemlerin alınabilmesi için NATO'ya üye Batı Avrupa ülkeleri grubunun kendi kendini savunma sorunlarını düşünmesi gerektiği görüşü ileri sürülmektedir.

"SOVYET SALDIRISI" NASIL ÖNLENİR!

Ne var ki, ABD, ana hatları artık belirginleşmiş olan bu büyük nükleer silah pazarlığının dışında kalmadı. Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanı Harold Brown bir konuşmasında, şimdi "Orta Avrupa'ya Sovyet müdahalesi" tehlikesinin çok büyük olduğunu belirterek, Amerika yapısı "Avrupa menzilli" "Pershing-2" füzelerini, "Cruise" füzelerini ve çok hedefli "F-16" savaş uçağını "karşı koyma" araçları olarak önerdi. Bu durum, "Tornado" savaş uçağının Batı Avrupalı yapımcıları için düşündürücüydü. Bazı öngörülere bakılacak olursa, ortaya çıkan bu tartışma, yıl sonunda Lahey'de yapılacak olan NATO Nükleer Planlama Grubu'nun dönem toplantısında çözüme bağlanacaktır. NATO Genel Sekreteri Joseph Luns, bu konuda bir yetkili edasıyla şöyle demektedir: "O zamana kadar, Sovyetler Birliği Batı Avrupa'ya saldırmayacaktır."

ABD, Batı Avrupa'daki üslerinden, 50'li yıllarda Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği'ne ilk nükleer darbeyi indirme hazırlığı yaparken, İngiltere, Fransa, İtalya ve Federal Almanya topraklarına büyük miktarda nükleer silah ve nükleer savaş başlığı yığdı. Avrupa'ya önce Amerikalılar orta menzilli balistik roketler ve nükleer savaş başlıkları ("Jupiter" ve "Tor") yerleştirdiler. Sovyetler Birliği, bu eylemlere yanıt olarak, Batı Avrupa'daki hedeflere Batı'da SS-4 ve SS-5 adlarıyla bilinen kendi balistik füzelerini yöneltmek zorunda kalınca, Batı Avrupa'da gerçekçi düşünceye sahip kimi politika çevreleri, Amerika'nın saldırgan çıkarlarına, kendi ülkelerini kurban vermemeleri gereğini anladılar.

1954 yılında, Bundeswehr yani 12 tümenlik (toplam 500.000 asker) ve 2.000.000 dolaysız yedekli Federal Almanya ordusu oluşturuldu. Federal Almanya ordusuna, nükleer silah taşıma işlerinde kullanılan "F-104 Starfighter" savaş uçakları sağlandı. Bununla birlikte Federal Almanya hükümeti, kendi nükleer silahına sahip olma yolunda yoğun çaba harcamaktaydı. Ne var ki, 1961 yılında ortaya çıkan Berlin krizi, Avrupa'da sınırlı nükleer savaşın olanaksız olduğunu gösterdi. Fransa'nın ve bizzat Amerika Birleşik Devletleri'nin tepkisi sonucunda Bonn yöneticileri nükleer silaha sahip olma amaçlarını gemlemek zorunda kaldılar. 70'li yılların başında Sosyal Demokrat ve Hür Demokrat Partileri temsilcilerinden kurulu Almanya Federal Cumhuriyeti hükümeti "gerçekçi" bir politika izlemeye başladı.

SALT GÖRÜŞMELERİNİ BALTALAMA GİRİŞİMLERİ

Stokholm Barış Sorunlarını inceleme Enstitüsü'nün (SİPRİ) verilerine göre Varşova Antlaşması ülkeleri Orta Avrupa'da bulundurdukları tank sayısı bakımından belirli bir üstünlüğe sahiptir. Ordular arasındaki orantı şöyledir: NATO 981.000 askere ve Varşova Antlaşması 987.300 askere sahiptir. Bu durumda Orta Avrupa'daki güçler dengesi, NATO'nun nükleer savaş başlıkları alanındaki üstünlüğü ve sosyalist ülkelerin sahip oldukları tank sayısının büyüklüğü tarafından belirlenmektedir. Orta Avrupa'da silahlı kuvvetler ve silahlarda indirim yapılması konusundaki Viyana görüşmelerine katılan Varşova Antlaşması ülkeleri bu durumdan hareketle, bundan belirli bir zaman önce, Batı'lı ülkeler asker sayısını 32.000 kişi azalttığı ve nükleer savaş başlıklarında 1000 başlık indirim yaptığı takdirde, kendi askerlerini 60.000 kişi ve tank sayısını belirli ölçüde azaltma önerisinde bulundu. Ne var ki, NATO'lu ülkeler, Varşova Antlaşması'nın resmen bildirilenden 180.000 daha fazla askere sahip olduğunu belirttiler. Böylece de, öz itibariyle, sosyalist ülkelerin yapıcı önerisini reddetmiş oldular. Fransa Cumhurbaşkanı Valery Giscard D'Estaing'in, gelecekte yapılacak olan SALT—3 görüşmelerine Fransa'nın katılmayacağını açıklamasını ve İngiltere'nin ise bu önemli stratejik sorun konusunda hâlâ duraksama göstermesini göz önünde bulunduracak olursak, SALT görüşmeleri çerçevesinde Sovyet nükleer potansiyeli sınırlandırılırken, İngiliz ve Fransız nükleer silah stoklarının her türlü sınırlandırma dışında kalması olasılığının ortaya çıktığı anlaşılacaktır.

NATO ülkeleri ve Fransa'nın bu yapıcı olmayan konumuna karşın, Sovyetler Birliği askeri alanda yumuşamaya gidilmesi hattını sapmaksızın izlemeyi sürdürmektedir. Tam şimdi, yani SALT — 2 görüşmelerinin başarıyla sonuçlanmasından sonra, Avrupa'da nükleer silahlanma yarışının sürdürülmesi için değil, Viyana görüşmelerinin bu aşamasının başarıyla devam etmesi ve başarılı bir sonuca kavuşturulması için elverişli koşullar yaratılmaktadır. Leonid I. Brejnev, bu yılın 17 Haziran günü Viyana'daki SALT—2 görüşmelerinde şöyle demişti: "Umut edelim ki, bu Viyana ötekisine atılım kazandırsın..."

Sovyet kalkınma hızı ABD'nin iki katını aştı

Sovyetler Birliği'nin 1978 yılındaki ekonomik gelişme hızıyla ilgili veriler bu ay içinde yayınlandı. İstatistik veriler arasında Sovyetler Birliği'nin son yıllardaki gelişme hızıyla ABD'nin kalkınma temposunun karşılaştırılmasına yer verildi.

31 Aralık 1978 verilerine göre 262-4 milyonluk Sovyetler Birliği nüfusunun yüzde 85'inin işçi ve memur ailelerinden, yüzde 15'inin ise kolhoz köylü ailelerinden oluştuğu bildirildi.

Sovyetler Birliği'nde yayınlanan istatistiklere göre, ülkenin ulusal gelirindeki artış 1978 yılında yüzde 4.8 oranında gerçekleşti. Bu artış, ulusal gelirin 1976-1977 yıllarındaki artışı yüzde 0.2 oranında geride bıraktı. Öte yandan sanayi üretimindeki artışın yine yüzde 4.8, tarım üretimindeki artışın ise yüzde 3 oranında olduğu açıklandı.

Yine son bilgilere göre 1978 yılında 10.5 milyon Sovyet yurttaşının, kooperatiflerin devlet katkısıyla yapımını gerçekleştirdikleri yeni konutlara taşındığı açıklandı.

Sovyetler Birliği ile ABD'nin gelişme hızlarının karşılaştırılması ise, iki sistem arasındaki ekonomik yarışmada sosyalizmin en hızlı adımlarla ilerlediğini bir kez daha ortaya koydu. Yapılan açıklamada 1950 de ABD'nin yüzde 31'i düzeyinde olan Sovyet ulusal gelirinin 1978'te yüzde 68 oranına ulaştığı, sanayi üretimi dalında ise bu artışın yüzde 30'dan yüzde 80'e doğru bir sıçrama biçiminde gerçekleştiği vurgulandı. Sovyetler Birliği'nin sanayi üretiminin günümüzde dünya üretiminin beşte birini karşıladığı da belirtildi.

Bu olguların değerlendirilmesi 1951-1978 döneminde Sovyetler Birliği'nde yıllık sanayi üretimi artışının yüzde 9.1 emek üretkenliği artışının yüzde 6.7, ulusal gelir artışının ise yüzde 7.7 hızıyla gerçekleştiğini ortaya koydu. ABD için bu verilerin karşılığı sırasıyla yüzde 4.3, yüzde 2.2 ve yüzde 3.5 biçiminde gerçekleşmiş bulunuyor. Diğer bir deyişle Sovyet kalkınma hızının ABD'nin iki katını aşarak yükseldiği belgeleniyor.


NATO silahlanması soğuk savaş kışkırtıcılığını körüklemeyi hedef alıyor.

5 kıtadan haberler

İSRAİL İŞGAL ETTİĞİ BÖLGEDE ARAPÇA DERS KİTAPLARINI YASAKLIYOR

Filistin halkına karşı tam bir soykırım politikası uygulayan İsrail, işgal ettiği Arap topraklarında bulunan 29 Arapça okul kitabını yasakladı. İşgal altındaki Batı Ürdün'de bulunan Filistin'li çocukların öğrenim kitapları olan 29 Arapça kitap, Tel Aviv'deki hükümet makamlarının isteği üzerine işgal bölgesindeki İsrail makamları tarafından yasaklandı. Filistinli çocukların okumaları yasak edilen kitapların tarih, coğrafya ve dinsel eğitime ilişkin oldukları belirtildi. İsrail'li işgalcilerin kitap yasaklarının bununla kalmayacağı ve bu davranışın Filistin'li çocukların eğitimi üzerinde İsrail tarafından uygulanması amaçlanan büyük bir baskı dönemінin habercisi olduğu bildiriliyor.

NİKARAGUA'DA HALKIN YIKILAN KONUTLARI YENİDEN YAPILIYOR

Nikaragua'nın büyük kentlerinde iç savaş sırasında Somoza rejiminin uçakları tarafından bombalanarak yerle bir edilen çok sayıda konutun yeniden yapımı ve konutsuz kalanların birer konuta kavuşturulması için geniş kapsamlı bir programın uygulanmaya başladığı bildiriliyor. Nikaragua İskan Bakanı Miguel Ernesto Vigil'in yaptığı açıklamaya göre, ilk olarak hasar gören 4000 konutun onarılması öngörülüyor. Bunun yanı sıra Başkent Managua ile bombardımanlardan en çok zarar gören Esteli kentinde 5000 konutun yeniden yapımına en kısa sürede başlanacağı da İskan Bakanı tarafından açıklandı. Bu arada Somoza'dan sonra ülkeyi terkedenlerin evlerindeki malzemelerin de yeni yapılacak konutlarda kullanılacağı bildirildi.

PORTEKİZ'DE BÜYÜK ÇİFÇİLER TOPRAK REFORMU ALANLARINI ZORLA İŞGAL ETMEYE ÇAĞIRILDI

Portekizli büyük çiftçilerin örgütü olan "Portekiz Tarımcılar Birliği"(CAP), Kadın başbakan Maria Lurdes Pintasilgo'nun kurduğu yeni hükümetin, en kısa sürede toprak reformu ile büyük çiftçilerin elinden alınan alanları geri vermediği takdirde, bu alanların üyeleri tarafından zor kullanılarak işgal edilmesini istedi. CAP yönetiminin açıklamasında, büyük çiftçilerin elinden alınan toprakların dört hafta içinde geri verilmesi istendi. Büyük toprak sahiplerine geri verilmesi istenen 90 büyük tarım alanının bulunduğu bildiriliyor. 1975 yılında yapılan toprak reformu ile büyük çiftçilerden alınan 140.000 hektar tarım alanı daha önce geri verilmişti.

İntikamcılığın savaş hazırlığına hayır

İntikamcılığa karşı panzehir: Emekçi halkın direnişi

Federal Almanya Savunma Bakanlığı, geçen haftalarda "Federal Almanya Cumhuriyetinin Güvenliği ve Federal Orduda Gelişme için Beyaz Kitap-1979" adlı bir kitap yayınladı. Federal Bakan Apel tarafından açıklanan ve bu yılın programını içeren "Beyaz Kitap-1979", Federal Orduda NATO çerçevesi içinde silahlanmanın arttırılmasını savunuyordu. Uzun bir süreden beri dünyadaki gerici güçlerle işbirliği içinde Neonazizmin gelişmesine göz yuman Batı Alman hükümetinin bu kitabı, Batı Alman emperyalizminin "barışın güvenliği ve yumuşama" konularında ne denli "içten" olduğunu gözler önüne seriyordu.

DKP'NİN TEPKİSİ

Federal Savunma Bakanlığı'nın "Beyaz Kitap-1979"u, ülkedeki barış ve ilerleme güçlerinin büyük tepkisiyle karşılandı. Bu silahlanma programına karşı en sert tepkiyi de, Batı Alman işçi sınıfı partisi gösterdi. Alman Komünist Partisi (DKP' nin konuya ilişkin yaptığı açıklamada, barış düşmanı olan bu kitap protesto ve mahkum edildi.

Alman Komünist Partisi'nin açıklamasında, Alman faşistlerinin Polonya'ya saldırdıkları gün olan ve bütün dünyada "Barış Günü" olarak kutlanan 1 Eylül'de Batı Alman hükümet yetkililerinin demeçleri hatırlatıldı. Bu demeçlerde hükümet yetkililerinin "barış ve yumuşama için herşeye hazır olduklarını" söylediklerini belirten DKP, yayınlanan "Beyaz Kitap-1979"la tüm bu demeçlerin sahte olduğunun anlaşıldığını bildirdi.

NATO VE FEDERAL ALMANYA

DKP'nin açıklamasında, "Beyaz Kitap-1979"un önümüzdeki yıllarda NATO silahlanmasının artacağını belgelediği belirtildi ve şöyle dendi:

"'Beyaz Kitap-1979' gösteriyor ki, Federal Almanya hükümeti bu tehlikeli silahlanmaya sadece sempati duymakla kalmıyor, aynı zamanda bu yarışta ABD ile birlikte yönetici bir rol de oynuyor. Ancak NATO'nun silahlanma politikası, kapitalizm ile sosyalizmin sınır bölgesinde bulunan Federal Almanya için özel bir tehlike taşımaktadır.



Böylelikle, son yıllarda yumuşama ile kazanılan her şey tehlike altına atılmamaktadır."

Federal Alman işçi sınıfı partisi' nin açıklamasında, Federal hükümetin bu girişimlerinin en başta ülke emekçileri için büyük tehlike taşıdığı da vurgulandı.

EMEKÇİLERE YENİ YÜKLER

DKP'nin açıklamasında bu silahlanma politikasının emekçilere yeni yükler getireceği de belirtilerek şöyle devam edildi:

" 'Beyaz Kitap-1979' silahlanma politikasıyla çalışan insana yeni yükler de getirmektedir. Toplumsal politika, eğitim, sağlık ve çevre koruma alanlarında ihtiyaç duyulan milyarlar böylelikle halktan çalınacaktır. Eğer 'Beyaz Kitap-1979'da öngörülen silahlanma politikasına uygun NATO silahlanma programı önümüzdeki yıllarda gerçekleşecek olursa, 1993 yılına kadar 1000 milyar Mark'ı aşkın astronomik bir miktar harcanacaktır. Bonn'un askeri politikası, 'Beyaz Kitap-1979' da açıklandığı biçimiyle, Federal hükümet yetkilileri tarafından sık sık yinelenen "barış ve yumuşama" istemleriyle çelişki içindedir. Halkımızın barış çıkarlarına, ülkemizin ulusal çıkarlarına ters düşmektedir."

SOVYETLERİN ÇABALARI

DKP'nin açıklamasında Sovyetler Birliği ile diğer sosyalist ülkelerin askeri üstünlük kurmak için çaba göstermedikleri vurgulandı ve NATO planlarının Batı'nın tek taraflı askeri üstünlük sağlaması amacına yönelik olduğu belirtildi. Sovyetler ve sosyalist ülkelerin büyük ekonomik ve toplumsal amaçlarının gerçekleştirilmesi için barışa gereksinim duyduklarını kaydeden Alman Komünist Partisi'nin açıklamasında daha sonra şu görüşlere yer verildi:

"Federal hükümetin, CDU ve CSU tarafından da desteklenen silahlanma politikası açıkça göstermektedir ki, tarihin öğretileri ışığında ülkemiz ve Avrupa için barışı güvenliğe kavuşturma yolunda henüz büyük çabalar göstermemiz gerekmektedir. Barış ve güvenlik için mücadele, çalışan insanın önünde temel bir görev olarak durmaktadır. DKP bu olgunun ışığında ülkenin tüm barıştan yana güçlerini Bonn' un silahlanma histerisine kapılmamaya, kararlı ve birlik olarak silahlanmaya karşı silahsızlanma mücadelesine katılmaya çağırmaktadır."

Bonn, NATO'da gediklerin onarılması için ısrarlı

F. Almanya Savunma Bakanlığı tarafından yayınlanan ve Bonn'un yeni silahlanma tasarılarını açıklayan "Beyaz Kitap"dünya barışçı kamuoyunda sert tepkilerle karşılandı.

F. Almanya'nın 1800 adet Leopard 2 tankıyla ilgili siparişlerinin bu sonbaharda gerçekleşeceği açıklanan beyaz kitapta, 1980 yılında 4887 saldırı tankı ile 575 adet DCA zırhlı aracını silahlı kuvvetlerine katacağı da bildirildi. Ayrıca tüm NATO ülkelerinin konvansiyonel silahlarını artırmaları yönündeki Bonn görüşü tekrarlandı.

Beyaz Kitap'ın en ilginç bölümü ise, NATO çerçevesi içinde politik askeri kararlarla "silahlanmanın denetimi" için alınan politik kararların daha sıkı bir bütünleşme içinde alınmasını isteyen taleplerdi. Amaç olarak açıkça NATO'nun nükleer gücünün artırılmasını hedef gösteren bu talep, Bonn'un NATO'daki gediklerin bir an önce onarılması ve SALT antlaşmalarının S. Birliği'ne karşı daha "sert" çıkışlarla sınırlandırılması konusundaki ısrarının bir belirtisi olarak yorumlandı.

Sedat, CIA patentli baskı planını uyguluyor

Mısır'ın gerici Sedat yönetiminin Kahire-Tel Aviv ihanet anlaşmasına karşıtüm muhalefeti bastırmak üzere giriştiği CIA patentli baskı kampanyası geniş boyutlara ulaştı. Ağustos ayı ortasında 60'a yakın tanınmış ilerici politik önderin tutuklanmasından sonra, Sedat hükümetinin Helvan, İskenderiye ve Mahlellael Kobra bölgelerindeki geniş grev hareketlerine karşı sert baskı yöntemlerini planladığı bildiriliyor.

Sedat yönetimi "ihanet anlaşması"na tüm tepkileri sindirebilmek umuduyla geçen Mayıs ayında "Halk Meclisi"ni feshetmiş ve Temmuz ayında sahte bir seçim düzenlemişti. Ağustos tutuklamalarında eski "Halk Meclisi"nin Abuel Ezz el Hariri ve Ahe Ahmed Taha gibi ilerici milletvekilleri de tutuklanmıştı.

Sedat yönetiminin yaygın tutuklama kampanyası, Mısır Komünist Partisi'nin sözümona 'yıkıcı' faaliyetleri gerekçesiyle lanse etmesi, CIA'nın Ortadoğu ülkelerinde öncülük ettiği büyük boyutlu antidemokratik baskı girişimlerinin değişmez özelliğini koruduğunu da göstermekteydi.



İsveç seçimleri mevcut hükümet partilerinin parlamento'da tek sandalyelik bir çoğunluğu ile sonuçlandı. Seçim sonrası için ilk akla gelen olasılık mevcut hükümet yapısının ana hatları ile devam etmesidir. Ancak seçimlerin değerlendirilmesinden bazı önemli sonuçlar çıkartmak mümkündür.

Seçimlerde gerek Komünist Partisi gerekse Sosyal Demokrat Parti oy ve sandalye sayılarını artırdılar. Ancak buna rağmen İsveç'in seçimlerden daha da sağa kayarak çıktığını söylemek genel bir değerlendirme düzeyinde yanlış olmayacaktır. Çünkü, seçim sonuçlarının ortaya çıkardığı bir başka önemli olgu da hükümet partileri arasında oy dağılımındaki değişikliklerdir. Hükümet ortaklarındariLiberaller ve Merkezciler oy ve sandalya kaybına uğrarken Muhafazakârlar önemli kazanımlar sağlamışlardır.

İsveç uzun yıllar tüm temel sorunların çözümlendiği bir ülke olarak sunuldu. Sosyal Demokrat iktidar yönetiminde "sosyalizmin" gerçekleştiği ileri sürüldü. Ne var ki bu "yeryüzü cenneti" de 1972'lerden sonra belirginleşen kapitalizmin bunalımı dışında kalmadı. 1973 seçimlerinden bu yana İsveç'te gündemin baş maddesini ekonomik bunalımı çözümleyebilecek 'güçlü hükümetler" arayışı oluşturmakta. Bu arayış içerisinde burjuva partilerinin en sağda yer alanı Muhafazakar Parti'nin oy oranını artırabilmesi asıl düşündürücü olması gereken konudur. Bu olgunun temel nedeni kuşkusuz, Sosyal Demokrat iktidar ile onun yerini alan sağ koalisyonun temel politikaları arasında esas itibariyle bir fark olmayışıdır. Böylelikle sağ koalisyon içinde en sağ unsur "gerçek sağ politikalar, güçlü hükümetler" önerisi ile bunalıma çözüm getirileceği görüşüne taze taban bulabilmekte ve oylarını artırmaktadır.

İsveç'te hassas denge

Gelişmeler içerisinde Merkez sağ partiler geleneksel olarak izleme iddiasında oldukları denge politikasına zeinin bulamamaktadırlar. Çünkü ortada öz açısından dengelenecek temelden karşıt politikalar bulunmamaktadır. Böylece işlevlerini yitiren bu partiler büyük ölçüde oy kaybına uğramaktalar.

Sosyal Demokrat Parti'nin oylarını fazlalaştırmasına karşın eski konumuna gelememesinin nedeni de temel tercihlerde alternatif bir politika önerisi sunamamasına bağlıdır. İsveç sosyal demokrat hareketinin diğer burjuva partilere göre ilerici özelliği geleneksel olarak uluslararası politikadaki konumunda daha belirginleşmektedir. Ancak, emperyalist sistemin genel bunalım koşullarında emperyalizmin stratejisinde sosyal demokrasiye son yıllarda yüklenen işlevler ve Brandt'ın yönetimindeki Sosyalist Enternasyonal le uyum sağlama sorunları İsveç Sosyal Demokratlarını bu alanda da diğer burjuva hareketlerden ayrımını kitleler gözünde kristalleştirecek tercihler açıklamaktan alıkoymuştur. Sosyal Demokrat Parti'nin tüm sol görüntüsüne rağmen sağ bir politika sunmaktan vazgeçmemiş olmasının en belirgin göstergesi, sağ partiler karşısında salt çoğunluğu kazanamaması halinde bile komünistlerle olası bir koalisyonu peşinen reddedişidir.

İsveç seçimlerinin önemli bir başka olgusu da Komünistlerin oy ve sandalya oranını şimdiye kadarki en yüksek düzeye ulaştırmalarıdır. Bu durumun sosyal demokratların da oylarını artırdıkları bir zamana rastlaması, sağ oyların bilimsel sosyalistlere kanalize olmasında tedrici bir geçiş; zorunlu bir sosyal demokrat durak arayanların, ya da komünistlere verilecek oyların sağ karşısında solu böleceği düşüncesinin yanlışlığını da sergilemektedir.

Sonuç olarak İsveç'te seçim sonuçları sandalye sayısı açısından ortaya hassas bir denge çıkartmıştır. Ancak böyle bir hassas dengenin önemli hükümet bunalımına yol açması da beklenmemelidir. Ancak "güçlü hükümet" oluşturma özlemleri gündeminde yer almaya devam edecektir. Kapitalizmin buhranı sürdükçe başka türlü olma olasılığı da yoktur. Kapitalizmin bunalımı ise derin ve kalıcıdır. En gelişkin olduğu İsveç'te bile, sosyal demokrasinin sınıfsal uzlaşma temelinden kopan politikalar sunamamasının ve bilimsel sosyalistlerle işbirliğine yanaşmamasının sonucu, "sağ" otoriter rejim istemlerine zemin hazırlamaktan başka bir şey olamamaktadır.

• raşit kaya

Sansüre geçit yok!

YAŞAR T. BAYRAKTAR

CHP ağırlıklı hükümetin ekonomik alanda, dışa bağımlılığı sürdürme politikası ve sonucunda işçi ve emekçi kitlelerin yoksulluğa mahkum edilmesi, giderek kazanılmış demokratik hakların kısıtlanmaya çalışılması, "umut"un çekimine kapılmış ilerici kültür ve sanat adamlarına gerçeği göstermeye yetmedi. 12 Mart'ın ve MC'nin baskı ve kısıtlamalarına karşı duyarlı olanlar, "umut"un şair kişiliğinden kuşku duymadılar. Hele, 1960'lardan beri, her alanda düşünce özgürlüğünü savunmuş olması, bu kişilerin iki yıl süreyle oyalanmalarına hatta kullanılmalarına yol açtı. Aslında ülkemizde kültür ve sanat alanında uzun yıllardan beri verilen mücadele küçümsenmiyecek boyutlardadır. Bir Nazım Hikmet'in yayımlanıp okunabilmesi için verilen mücadele, ekonomik, demokratik ve politik haklar için verilen mücadele ile içiçe geçmiştir. Nazım, sanatçı kişiliğiyle sınıf mücadelesinin bayrağı olmuş ve kendinden sonra yetişen sanatçılara sorumluluklarını öğretmiştir. Ne var ki Nazım'ı öğrenemeyenlere bugün yaşam öğretiyor. Sosyal demokrat görünümlü iktidarların baskıcı uygulamalarına karşı duyarlılık kazanamayan kişiler, "kültür Yüksek Kurulu"nda ve 'Yarkurul"larda "umut"a hizmet ediyorlar ve yanlış üstüne yanlış yapıyorlar. Bu sözlerimiz doğal olarak iyi niyetli kişilere. Bir de Oktay Akbal gibiler var. Cumhuriyet in öykücü, romancı bu köşe yazarı Türkiye İşçi Partisi'ni karalamaktan yeni Sansür Tüzüğü'ne karşı çıkmaya zaman bulamıyor(!)

Sinemayla ilgili yeni sansür tüzüğünün çıkışından bu yana ilerici, demokrat, sosyalist kişi ve kuruluşlar, üzerlerine düşeni yapıp böylesine antidemokratik bir uygulamaya kesinlikle karşı olduklarını belirttiler. Bu açıklamalar basında geniş ölçüde ve ayrıntılarıyla yer alıyor. Biz burada, konunun gelişimini değil, kültür ve sanat adamlarının bu gelişmelerde oynadıkları rolü ele almak istiyoruz.

Bilindiği gibi Ahmet Taner Kışlalı, göreve başladığı zaman, çalışmalarının "ulusallık", "demokratiklik" ve "halkçılık" ilkeleri üzerinde yürütüleceğini açıklamış ve "demokratiklik" ilkesi gereğince de kararların oluşturulması aşamasında, kendi alanlarında uzman kişi ve kuruluş temsilcilerinin görüşlerinin alınabilmesi ve "ulusal kültür politikası" nın saptanması için "Kültür Yüksek Kurulu"nu kurmuş idi. Ayrıca Bakanlığın çalışma alanlarına göre bazı alt kurullar (yarkurullar) da oluşturularak, bu alanlarda daha gerçekçi ve doğru kararlar alınması öngörülmüş idi. Sinema Yarkurulu da bu kapsam içinde kurulmuş ve çalışmalarını sürdürmüştür.

Önce "Kültür Yüksek Kurulu' na değinmek gerekiyor.

Bu kurul, Bakan tarafından Türkiye'nin "ulusal kültür politikası"nı saptamakla görevlendirildi. Bu kurula yarkurullarda oluşturulacak kararların gözden geçirilmesi ve onaylanması görevi de verildi. İlk tartışma, bu kurulun "yüksek" sözcüğü üzerinde başladı. Kurulda görev alan iyi niyetli bir çok kişi "yüksek" sözcüğündeki parıltıdan rahatsız oldu. Ama nedense kurulun adı bugün yine "yüksek" sözcüğü ile anılıyor.

Sözkonusu kurulca, onsekiz aylık çalışmadan sonra "ulusal kültür politikası" geçen Haziran ayında tamamlandı, şu anda Ahmet Taner Kışlalı'nın yazacağı "giriş" için bekletiliyor. Saptanan "ulusal kültür politikası" nın içeriğini yayımlandığı zaman göreceğiz. Ancak, Bakan'ın bugüne değin çeşitli vesilelerle açıkladığı ve çerçevesini belirlediği hiçimde sınıfsal özden yoksun ise, şimdiden hatırlatalım, yeni sansür tüzüğünden çok daha fazla tepki görecektir.

Uzun çalışmalardan sonra hazırlanan ve muhtemelen olumlu yanlar taşıyan bu "rapor", uygulamaya konulmadıkça elbette



Kültür Bakanı Kışlalı: Antidemokratik sansür yönetmeliğinin hesabı

fazla birşey ifade etmez. Kaldı ki bu "rapor", iktidar tarafından bizzat uygulanmak üzere hazırlatılmıştır. Son gelişmeler de gösteriyor ki, bu "rapor", iyi niyetle hazırlanmış bir belge olmaktan öteye gidemeyecektir. Türkiye'de sinema alanını düzenlemek ve geliştirmek amacıyla Sinema Yarkurulu tarafından hazırlanan Türk Sinema Kurumu Yasa Tasarısı, şu anda sadece bir belge olarak Bakanlığın arşivlerinde durmaktadır. İktidar varlığını sürdürmek için mantıklı, gerçekçi ve uyanık olmak zorundadır. Yeni sansür tüzüğü de bu uyanıklığın somut sonucudur. Bir yanda iyi niyetli aydınlar tutarlı bir yasa tasarısı hazırlarken, öbür yanda burjuvazi bildiğini ve kendince doğru olanı yapmaktadır. İşte bu nedenle Yasa Tasarısı kağıt üzerinde kalmaya mahkumdur. Hazırlanan "ulusal kültür politikası" "rapor"u da burjuvazi tarafından övgüyle karşılanacak ama uygulanmayacaktır.

Kültür Bakanlığı, iki yılda, meclise ancak bir tek yasa tasarısı götürebilmiştir. Döner Sermaye Kuruluş Yasası. Bunun dışında ne Türk Sinema Kurumu Yasa Tasarısı ne de eski eserler alanını düzenlemeyi öngören yasa tasarısı götürülmüştür. Bunların her ikisi de köklü önlemler getiren tasarılardır. Ama burjuvazi bu konularda mecliste tartışmayı başlatmaktan dahi kaçınmıştır. Tüm bunların dışında Kültür Bakanlığı'nın kendi kuruluş yasası bile ortada yoktur.

Bu ortamda "ulusal kültür politikası"nın gerektirdiği yasal düzenlemelerin meclisten geçip geçmeyeceğini "Kültür Yüksek Kurulu" üyeleri kendi kendilerine sormalıdırlar. "Meclisten geçme" ifadesi yanlış anlaşılmamalıdır. Kültür Bakanı'na sorarsanız meclis aritmetiği "titrediği" için CHP istese bile bazı yasalar çıkamamaktadır. Oysa durum öyle değildir. Bir Türk Sinema Kurumu Yasa Tasarısı'na CHP milletvekilleri içinden kaç kişi olumlu oy verir? Sorun AP–CHP sorunu değil, burjuvazinin bir bütün olarak konuyu ele almasıdır.

Şu anda sansür konusunda operasyonun birinci bölümü tamamlandı. Kültür Bakanı kamuoyu önünde "mahçup" olduğunu açıkladı. Şimdi sıra ikinci bölümde. Bu yeni tüzüğe Sinema Yarkurulu da karşı, Bakan da, Başbakan'da.. Ama uygulamaya konuldu ve hükmünü sürdürüyor. Öyleyse hemen yeni bir sansür tüzüğü daha hazırlatılmalı; hem de "ilerici" olmak koşuluyla. Polis Vazife ve Selahiyetleri Kanununun 6. maddesi değiştirilemiyeceğine göre (!) (Bu madde filmlerin polis tarafından denetlenmesini öngörmektedir) Türk Sinema Yasası'nın da çıkmasına olanak yoktur(!) Hep birlikte yeni sansür tüzüğüne söğüp, hazırlatılacak olan "en yeni" tüzüğü beklemekten başka çare yok(!)

Uzun süre sessiz kalan ve 19 Eylül'de görüşlerini Cumhuriyet Gazetesi'ne açıklayan Yarkurul üyelerinden bazılarını uyarmak gerekiyor. Şu anda uygulanmakta olan yeni sansür tüzüğüne "küçük de olsa olumlu yanlar taşıdığı için" oy veren üyelerin sözcücü ve Kültür Bakanlığı Sinema Dairesi Başkanı Oğuz Onaran şöyle diyor: "... Kültür Bakanı'nın ve Yarkurul'un önünde iki seçenek vardı: Eski tüzüğü olduğu gibi bırakmak ya da yenisini kabullenmek. Bunlardan başka seçenek yoktu. Bu tüzük çok ufak da olsa bir iki olumlu hükmü içerdiğinden Yarkurul bu tüzüğün kabul edilmesi, bu tüzüğün de değiştirilmesi için vakit geçirmeden çalışmalar yapılması kararını verdi. ...Ama bu aşamada yapabileceğimiz birşey yoktu.." Önce tüzüğün gerçekten "çok ufak da olsa" getirdiği "bir iki olumlu hükmün" ne olduğuna bakalım. Bu hükümlerden sinemacılara en çekici geleni, sansür kurulunu yabancı filmler için kopya verme zorunluluğunun kalkmasıdır ki bu tam anlamıyla ticari bir içerik taşımaktadır.

Acaba, tüzük karşısında tavır almak için yalnızca iki seçenek mi vardı? Hayır, üçüncü bir seçenek de vardı. Bu sansür tüzüklerinin ikisine de karşı çıkıp düşünce ve yaratma özgürlüğünün savunulmasıdır. Nitekim bu seçeneği gören iki Yarkurul üyesi çıkmıştır (Mahmut Tali Öngören ve Lütfi Akad). Oysa tüzüğün götürdükleri Yarkurul üyelerinin omuzlarına tarihsel bir vebal yüklemektedir. Türkiye tarihinin hiçbir döneminde, ilerici sanatçıların kendi kendilerini sansür ettikleri görülmemiştir. Bu, sosyal demokrasinin güler yüzü ardında yatan sınıf düşmanlığının ilerici, demokrat kültür ve sanat adamlarına onaylatılmasından başka birşey değildir.

Sinema Yarkurulu'nda görev alan Mahmut Tali Öngören, Vedat Türkali ve Nijat Özön tüzüğün kabul edildiği toplantıda bulunmamışlardır. Yarkurul, Lütfi Akad, Atilla Dorsay, Süreyya Duru, Oğuz Onaran ve Halit Refiğ'in katılımıyla toplanmış ve oy çokluğuyla karar almıştır. 19 Eylül tarihli Cumhuriyet Gazetesi'nde Yarkurul üyelerinin yaptıkları açıklamalardan anlaşıldığına göre Tüzük, Atilla Dorsay, Süreyya Duru, Oğuz Onaran ve Halit Refiğ'in olumlu, Lütfi Akad'ın olumsuz oylarıyla çıkmıştır. Olumlu oy kullanan üyelerin kendilerince haklı gerekçeleri ne olursa olsun, sansüre kökten karşı çıkmamış olmaları onları vebal altına girmekten kurtaramaz. Bu konuda en tutarlı davranan veson sürekökten karşı olduğunu belirterek Yarkuruldan istifa eden Mahmut Tali Öngören'in değerlendirmesi tümüyle doğrudur ve övgüye değer bir tavırdır." ... Tüzüğün birtakım kolaylıklara sahip olduğuna da inanmıyorum, hem böyle daha kolaylaştırıcı olsa ne çıkar? Bizim özlediğimiz, bize söylenen ve bizim yaptığımız çalışmalar sansürün toptan kaldırılması doğrultusundaydı."

Sonuç olarak şunu önemle belirtmek gerek: Kültür ve sanat sınıfsaldır. Bu alanda verilen mücadele de sınıfsal öz taşır. Burjuvazi bunun bilincindedir ve elinden geleni yapmaktadır. Ona akıl vermek işçi sınıfına ve onun kültür ve sanat adamlarına düşmez. Tavrını işçi sınıfından yana koymuş aydınların, burjuvazinin reformist kanadının verdiği sözlere, yaptığı demagojilere kanması hoş karşılanamaz. Yeni sansür tüzüğü önerğinde olduğu gibi, burjuvazinin, belirlediği çerçeveler içinde karar almak zorunda olduğunu düşünmek, bu kişilerin öznel niyetleri ne olursa olsun, burjuvaziye hizmet sonucunu yaratır.

Brecht Kabare'nin Ankara'da yasaklanmasında Sinema Yarkurulu'nun payı çoktur. Burjuvazi, mücadele alanında açtığı gedikten girip diğer mevzileri imha etmekten bir saniye bile geri durmaz.

Gün, birlik günüdür. Saldırılar ancak örgütlü birleşik güçle göğüslenebilir. İşçi sınıfının kültür ve sanat alanında örgütlenmiş gücü, bu görevin bilincindedir.

12 sanat kuruluşu



"SANAT YAŞAMI TEHDİT ALTINDA"

CHP ağırlıklı hükümetin ve onun Kültür Bakanı Ahmet Taner Kışlalı'nın işbaşına geldikleri günlerde vaadettiklerinden biri de, kültür ve sanat üzerindeki baskıları ve bu baskıların en çirkini olan sansürü ortadan kaldıracaklarıydı. Hükümetin ve CHP'nin programında da benzer görüşler yeralıyordu. İlerici, demokrat nitelikte sanat kuruluşları ve sanatçılar hükümetten bu vaadlerini yerine getireceğini uzun bir süre beklediler. Kültür ve sanatın engellerle karşılaşmadan gelişebileceği demokratik bir ortama kavuşulacağı sanılıyordu. Üstelik de "sanatçı" bir başbakan bulunuyordu hükümetin başında!

Ne var ki, umulanların tümü de boşa çıktı. Kültür ve sanat yaşamının önüne binbir türlü engel çıkartıldı, demokratikleştirileceği beklenen ortamın sınırları bugüne dek olduğundan daha fazla daraltıldı... Kültür ve sanat düşmanlığının en koyusu olan kağıt zamları akıl almaz düzeylere erişti. Kitaplar gene yasaklandı, toplatıldı. İlerici tiyatrolar, filmler sansür illetine ve daha başka baskılara uğratıldı.

Geçtiğimiz günlerde, önce Antalya Şenliği'nde bazı filmlerin gösterilmesine izin verilmedi, ardından da Ankara'da Dostlar Tiyatrosu'nun "Brecht-Kabare" ve Birlik Sahnesi'nin "İnsan Manzaraları" oyunları çeşitli baskı ve yasaklarla karşılaştı.

Bu antidemokratik yasadışı uygulamalar, ilerici kamuoyunun haklı ve sert tepkileriyle karşılaştı. Çeşitli sanat kuruluşları düzenledikleri basın toplantılarında bu tepkilerini dile getirdiler. Tüm Tiyatro Sanatçıları Birliği (Tİ—SAN), Türk Sinematek Derneği (TSD), Oyun Yazarları Derneği(OYD), Türkiye Yazarlar Sendikası (TYS), Yönetmenler-Senaristler Y. Yönetmenler Der. (YÖN-SEN), Sinema Yazarları Derneği (Sİ—YAD), Sinema Emekçileri Sendikası (DİSK Sİ-NE—SEN), Devlet Tiyatrosu Çalışanları (DETÇA), Sanatçılar Birliği, İşçi Kültür Derneği, Film Seslendirme Sanatçıları Der. (FİLM—SES), TRT—DER İstanbul'da DİSK ve İstanbul Barosu tarafından da desteklenen ortak bir açıklama yaptılar. Bu açıklamayı aynen yayınlıyoruz:

"Ülkemiz sanat ve düşün yaşamı giderek yoğunlaşan antidemokratik baskıların hedefidir. 12 Mart ve MC dönemlerinin "BOLYOZ"larına karşı aydınlara, sanatçılara, demokratik güçlere 'UMUT' vaadedenler bu gün sansür ve yasa dışı yasaklamaların kimi zaman doğrudan sorumlusu, kimi zaman suskun destekçisi.

"Demokratik düzenin yüzkarası sansür kaldırılacak denirken daha da ağırlaştırılarak ülkemiz sinema sanatının üzerine çöktürüldü, ilerici içerikli filmler yasaklandı, sürdürülebilen ender sanat gösterilerinden Antalya Şenliği ilk kez bu yıl yapılamadı.

"Siyasal-parasal baskının her türlüsüyle yaşam alanı alabildiğine daraltılan bağımsız tiyatro hareketinin büsbütün kurutulmasına yönelik anti-demokratik uygulamalar yağıyor ardarda.

"Dostlar Tiyatrosu'nun bütün bir tiyatro dönemi boyunca İstanbul ve Ankara'da devlete ait salonlarda sahnelediği "Brecht-Kabare"nin gösterileri Ankara'da gerekçesiz yasaklandı, Birlik Sahnesi'nin "İnsan Manzaraları" yasa dışı tehditlerle karşı karşıya.

"Sanata yönelik baskılar karşısında, en üst devlet yetkilileri yasaklanan filmleri bizzat görerek ya da durdurulan oyunları bizzat okumaya girişerek kamuoyunu yatıştırmayı umarken, sansür ve baskıya doğrudan sahip çıkmakta, nice aydınların gönüllü desteğiyle oluşturulmuş "Yarkurullar", "Yüksek kültür danışmanları" suskun.

"Sanat emekçileri ise ne böylesi uygulamaları hoşgörebilir artık, ne de ancak 'kapıkullarına' yaraşan bu korkak suskunluğu paylaşabilir.

"Bizler sanatın çeşitli dallarında örgütlenmiş emekçiler düşün ve sanat yaşamının demokratikleşmesinin yöneticilerden lütuf bekleyerek değil, ancak demokratik savaşımla sağlanabileceği bilinciyle, anti-demokratik uygulamalara karşı eylemlerimizi birleştireceğimizi kamuoyuna kararlılıkla duyururuz."

BU AŞAMADA

Şükran Kurdakul

Yığınların karşısına çıkınca

Birkaç yazıdır somutlamaya çalıştığımı sanıyorum.

Kendi kafamızdaki doğrularla, seçimlerde kendileriyle uyum sağlamaya çalışacağımız sınıf ve tabakalardan kişilerin kafalarındaki doğrular arasında nasıl koşutluk sağlayacağız?

Genel kuralları sıralamak zor değil.

Ama kahveye girip, "selam!.." dediğin andan itibaren özel koşullar başlıyor ki nasıl...

Göreceksin.

Varlığının ilk habercisi, koşulu bu: Görmesini öğreneceksin önce.

"Selam!.." dediğin andan itibaren karşısındaki susan denizin gözlerine bakarak konuşurken sesini duyabiliyor musun?

İşte ikinci koşul.

Sesini duyacaksın sesini.

— Mıgırdıç Şellefyan Behice Boran'ın mı, Demirel ailesinin mi ortağıdır?

— So - ru - yo - rum... Yoksa birlikte mi şirket kurdunuz Mıgırdıç Şel-lef-yan-la?...

Sesini duydukça verdiğini; dinleyenlerinin gözlerini gördükçe algılananı denetleme olanağı bulmak kuramla eylem birlikteliğinin can alıcı noktasına getirecek seni.

Yıllar yılı renkli basının yarattığı koşullamaların sökmediği çizgi başlamış demektir artık.

Karşısındaki susan deniz, içindeki tüm gizli gücü (potansiyeli) ile seninle olmayı kabul etmişse, us güçleriniz arasındaki uyum içinde bir çekişme de başlamıştır.

Bu nedenle kavramları ne kadar yalına indirgeyebilirsen o kadar anlaşılır sözcüklerle vermek bu aşamanın sorunu olmaktadır. O zaman görünmeyen tartışma eşit koşullara yaklaşacak, o zaman (yıllar yılı gerçeğin aldatmacaya dönüştürüldüğü bir ortamda bile) temsil ettiğin doğrulara dinleyenlerinin güven duymaya başladıklarını gözlerine yansıyan ışıklarda göreceksin.

Ama,

— Sergilediğin gerçeği korkuyla karşılayanlar olacak aralarında,

— Sergilediğin gerçeklerle ben nasıl savaşırım diye düşünenler olacak aralarında...

O zaman tarihin ağırlığını koyabiliyor musun ortaya.

Geneli değil, özeli. Yereli...

Tarihlerin yazmadığı kuvvayı milliye cephelerini, onların çakmaklı tüfeklerle kurdukları cepheleri, Kuvvayı Milliye Destanı'nın içtenliği ile anlatabiliyor musun?

Zaman mı?

Karşındaki susan deniz, içindeki gizli güçle senin olmayı kabul etmişse...

Sorunu,
slogandan bilgiye,
bilgiden varolma bilincine
dönüştürebilmişsen...

Onların gözleri, kolay kolay yeter demeyecek ki sana.

Asıl kavga "solcu korsan"la

En güzelini Nazım Usta söylemişti.

"Aynı kiraz dalı
bir defa daha sallanmaz
aynı rüzgarda..."

Atılan kurşunun namluya geri döndüğü görülmemiştir.

Yanlışlarım ve doğrularımla savaşım gücünü ortaya koymuşsam, bireysel tarihimin bir evresinde sesim yankılanacak demektir.

Nereye kadar?

Sesimin dalgalarının etkisiz kılacağı sınıra kadar.

Bireysel tarihlerimizi belirleyen koşulların başında sınıfsal gerçeklere bağlı birleşmeler geliyor herhal. Toplumlar tüm kazanımlarını bireyselle toplumsalın koşutluğundan elde ediyorlar.

Laboratuvarda deney yaparken sabrımı kullanan benim.

Ama aldığım sonuç toplumundur.

Şiirimi yazarken, tezgahıma özgü becerilerimle, yeni güzellikler, yeni düşün ufukları arayan benim.

Ama yaratımın bir sahibi de, bana anamın kucağından itibaren dilimi kazandıran toplum.

Kişiliğimi, Partimin kişiliği ile birleştirirken, bu gazetenin var olmasına, şu ilçe örgütünün yaşama geçmesine etken olan benim gücüm.

Ama gücümün kaynağı Partimin bilinç düzeyinde açan etkileridir.

Ne varsa benimle sizin aramızdaki uyumun güzelliğinde var.

Yahya Demirel'in amcası gibiler çıkar çarkının yarattığı başka bir uyumda rezil etmeye bakıyor bu güzelliği...

Sosyal demokrat, beni ve sizi tarihsel konumumuzdan soyutlamaya bakarak kendisiyle koşutlamağa çalıştı hep.

Ahir zaman düşünürlerinden Mehmet Ali Aybar, eğer üslubunu boşmamışsa, siz derken bile kendini anlıyordu. Üslubu ile birlikte kafayı da dağıttığı yerde Nihat Erim'e güvenoyu vererek 12 Mart'a selam durdu.

Mao'nun halefi "Kedinin rengine bakmıyoruz farenin tutulmasına bakıyoruz.." gibilerden yaveler yumurtlarken, Makyavel'den kendisine kadar gelip tarihin çöplüğünde yerlerini alan tüm demagoglarla akrabalığını ilan etti.

"Ne varsa, aramızdaki uyumun güzelliğinde var.." derken yalnız Süleyman Demirel'den, Mehmet Ali Aybar'a, sosyal demokrattan, Denge kadar arabozucuları anımsayınca gülümseyip geçiyorum.

Ama, şair Aragon'un 'solcu korsan" diye nitelediği yirminci yüz yıl tipi var ya...

Düşünde.

Sanatta.

Toplum savaşımında.

Onun aramıza girmesine yardımcı olan tarihsel konum düşündürüyor beni.

Asıl kavgam onunla.

ABD'nin Türkiye Planı yeni aşamada

F.GÜN

Avrupa'daki Birleşik Amerikan Hava Kuvvetleri (USAFE) Karargâhının 11 Eylül tarihli şu açıklamasını okuyalım:

"- Birleşik Amerika Hava Kuvvetleri, Eylül ayı ortalarından Ekim ayı ortalarına kadar, Colorado'daki Buckley Hava Milli Muhafız Üssündeki 140. Taktik Hava Alayına bağlı 18 tane A—7D Corsair uçağını Merzifon Hava Üssü'ne gönderecektir. Bu birlik Güney Avrupa Müttefik Kuvvetlerinin, kısa vadeli taktik kullanış planlarının bir parçası olan (Display of Determination - Kararlılık Gösterisi) manevralarına katılacaktır..."

Ankara'da Paris Caddesinde bulunan "Birleşik Devletler Uluslararası İletişim Kurumu" irtibat bürosundan basına yapılan bu yazılı açıklamadan tam bir hafta sonra 19 Eylül günü, başkent Ankara'da, Türkiye'deki Amerikan askeri üslerinin geleceğini garanti altına alacak olan Savunma İşbirliği Anlaşması üzerindeki görüşmeleri sürdürmek üzere Türk-Amerikan yetkilileri Dışişleri Bakanlığı'nda bir araya geliyorlardı.

Geçen yılın Ekim ayında silah ambargosunun kaldırılmasıyla birlikte geçici işlerlik statüsünde bir yıldır faaliyetlerini sürdüren Türkiye'deki Amerikan üslerinin işlerlik süresi önümüzdeki 9 Ekim günü doluyordu.

NATO Kararlılık Gösterisi manevralarının bu tarihlere denk düşmesi de bir parça "kararlılığın" ifadesi olsa gerekti.

CIA'NIN GÜNDEMİ

14 Ekim seçimleri yönünde dikkatlerin yoğunlaştırıldığı Türkiye'de önemli ve birbirini tamamlayan gelişmeler gözlenmektedir. Bunlardan bir kaçını sıralamakta yarar vardır:

* Anayasada bazı değişiklikler ve bazı kurumsal düzenlemeler üzerinde tartışmalar yapılıyordu.

*AP Genel Başkanı Süleyman Demirel, partisinin seçim kampanyasını başlattığı Konya'da şunları söylüyordu: "14 Ekim'den sonra AP'nin hükümet olacağını söylemiyorum. 14 Ekim' den sonra CHP hükümetten gidecek. Sonra bir hükümet bunalımı ve onu da devlet bunalımı izleyecek..."

*İstanbul'da Boğaziçi Üniversitesi'nde OECD tarafından düzenlenen toplantıda "Devlet yönetiminin güçlü kılınması"konusu görüşülüyordu. Toplantıya CIA ajanları takviyesiyle yerli-yabancı "bilim adamı" ve diplomatlar katılıyordu.

* ABD Başkanı Carter'ın güvenlik danışmanı Brezinski geçtiğimiz hafta yaptığı açıklamada eski görüşlerini bir kez daha tekrarlıyor. "Çıkarlarımızın zedelendiği her yere müdahale etmekte kararlıyız." diyordu.

* İstanbul'daki Tarabya Oteli'nde yapılan bir başka toplantıda ise gene yerli-yabancı "bilim adamı" ve diplomatlar "Türkiye'nin NATO üyesi olarak Ortadoğu'da izlemesi gerekli politikaları" görüşüyorlardı. Toplantıyı düzenleyen örgütün adı da şuydu "Avrupa ve Yakındoğu için Amerikan Savunma Enstitüsü..."

*IMF bu ayın başında bütün yabancı bankalara gönderdiği bir yazıda "Türkiye'nin Temmuz ve Ağustos aylarında bütün yükümlülüklerini yerine getirdiğini" bildiriyordu.

*Madeni eşya sanayi işverenleri "muhtemel altı aylık grevlere karşı" mal stoklarının ivedi olarak tesbitini istiyordu.

*Ve "Türkiye'nin eşiğinde bulunduğu siyasal değişim ve ekonomik zorlukları aşmayı sağlamak için" kamu yönetimindeki sivil yüksek memurların 'güvenlik eğitiminden geçirilmeleri yolunda hazırlıklar yapılıyordu. Bu çalışmalara göre, vali, müsteşar, genel müdür, kaymakam ve önemli yönetim kademelerindeki bürokratlar "Milli Güvenlik Akademileri" çatısı altında Harp Akademisinde eğitim gören kurmay subaylarla birlikte eğitimden geçirileceklerdi... Ağızlarda "yarına hazırlıklı olmak" sözleri dolaşıyordu...

Bütün bunlar nasıl bir araya geliyor ve bir armoni oluşturuyordu?...

TEZGAH VE BİR DERGİ

Bu arada geçtiğimiz 15 Eylül günü yayın hayatına geçirilen bir dergiden söz etmek gerekecektir. Tarabya Oteli'nde "Avrupa ve Yakın Doğu için Amerikan Savunma Enstitüsü' adlı örgüt tarafından yapılan toplantıya Birleşik Amerikalı, Federal Alman, İngiliz, Fransız, Norveçli meslektaşlarıyla birlikte katılan Prof. Aydın Yalçın'ın çıkarttığı "Yeni Forum" dergisinin ortaya çıkışı herhalde raslantı olmasa gerekti.Tarabya Oteli'ndeki toplantıya katılanlar arasında adları tesbit edilebilenlerden Prof. Erol Manisalı, Prof. Osman Okyar, Prof. Nusret Ekin'in Yeni Forum'un yazı ailesi içinde yerlerini bulmaları da raslantı mıydı?



"Parlamentoya artık inanmıyorum"

İlk çıktığı 1954'den bu yana gerici ve teslimiyetçi resmi ideolojinin faşist frekansını yansıtmaktan öte venilik taşımayan derginin ilk sayısındaki bazı yazı başlıkları Amerika'nın Türkiye'ye müdahale zemin ve gerekçelerine ışık tutacak nitelikteydi

Birkaç şöyleydi:

"- Aşırı Uçların Benzerliği"
"- Türkiye Komünist Partisi'nde Bölünmeler"
"- Sol Yayınlar Nasıl Destekleniyor?"
"- Orta Doğu Üniversitesindeki Olay"
"- Bağlantısızları Sovyetlerin Kucağına İtme Çabaları"
"- Türkiye'deki Kürtçülük Eylemlerini Anlatan Bir Kitap"
"- Sovyetler Birliği Güneye İlerleyişini Hızlandırıyor."

Geçtiğimiz aylar için Türkiye'deki faaliyetleri ayyuka çıktığı için sessizce Türkiye'den çekilen Amerikan Büyükelçiliği yetkililerinden Robert Aleksandr Peck'in yakın aile dostu Prof. Aydın Yalçın "Yeni Forum"u çıkartırken ilk sayısında köklü ve yakın dostu Turhan Feyzioğlu'nun başarı mektubuna da yer veriyordu. İlk Forum'un kurucularından Turan Güneş' in mektubuna da ikinci sayıda yer verileceği muştulanıyordu...

O Turan Güneş, önceki ayın sonlarında Hürriyet Gazetesi patronu Erol Simavi'yi Bodrum'da ziyaret ederek, kendisiyle bir günlük görüş alış-verişinde bulunmuş, daha sonra da Hürriyet manivelasıyla iki büyük partinin liderine 'Birlik ve Beraberlik Çağrısı' yapılmasında önemli bir rol oynamıştı.

Acaba 4 büyük bankanın ilan desteğiyle bu derginin bugünlerde ortaya çıkması nedendi?

SAVUNMA İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI

Bu gelişmelerin, Türk-Amerikan Savunma İşbirliği Anlaşması için görüşmelerin final bölümüne rastlamasından doğal ne olabilirdi?

Sovyetler Birliği hakkındaki istihbaratın yüzde 30'unu sağladığı bildirilen Türkiye'deki Amerikan üslerinin süreklli işlerliğe kavuşturulmasını öngören karşılıklı görüşmelerde pazarlıkların şu noktalarda toplandığı haber veriliyordu:

*Türkiye, Silahlı Kuvvetlerin modernleştirilmesi maliyetine önemli düzeyde katkıda bulunacağı umuduyla dört yıl için Amerika'dan 2,5-3,5 milyar dolar dolayında askeri yardım istiyordu. Amerika'nın karşı teklifi ise 500 milyon dolar düzeyinde kalıyordu.

*Türkiye, silah endüstrisi kurma programına Amerika'nın yardım etmesini talep ediyordu. Pentagon'dan bu konuda bir araştırma ekibi Türkiye'ye gelerek yaptığı çalışmaların sonucunu hazırlıyordu.

*Türkiye üslerde eşit sayıda kendi personelinden de bulundurmak istiyordu. Amerika Türkiye'de gelişmiş eleman bulunmadığı gerekçesiyle bu konuda isteksiz davranıyordu.

*Görüşmelerin belki de en önemli konusuna gelince: Türkiye, Amerika'nın üs'leri Ortadoğu'daki herhangi bir sorunda kullanabileceği ihtimaliyle, üslerin yalnızca NATO faaliyetlerinde kullanılmasının belirlenmesini istiyordu. Amerika ise buna yanaşmıyordu. Amerika'nın bu konudaki kaypak formülasyonu şöyleydi: "Üs'lerin NATO gereksinimlerini desteklemesi..."

Federal Alman Frankfurter Allgemeine gazetesi yorumcusu Adelberg Weinzmann gazetesinde şöyle yazıyordu:

"- Türkiye ve Amerika Birleşik Devletleri arasındaki Savunma İşbirliği Anlaşması'nın yeni koşullarını belirlemek üzere yürütülen temaslarda, formüller üzerinde savaş verildiği ve her iki tarafın da bu savaşa katıldığı söylenebilir. Türkler, bu üslerin Atlantik İttifakının emrinde olduğu gerçeğinin anlaşmada belirtilmesinde ısrar ediyorlar. Amerikalılarsa, daha esnek ve yorumlanabilir bir formülden yanalar. Her iki tarafı da tatmin edecek bir uzlaşma, herhalde başlangıçta öngörüldüğünden daha tuzluya patlayacak batı için.."

Son cümle bir kez daha okunursa olay ortaya serilecektir. Açıkça söylenmek istenen şudur: İki tarafı tatmin edecek uzlaşma batıya tuzluya malolur. Batıya tuzluya patlamayacak formül nedir? Tek tarafı, yani Amerika'yı yani emperyalistleri tatmin edecek uzlaşma...

TALEP GELİRSE

Amerika'nın Ankara Büyükelçisi Spiers geçtiğimiz hafta verdiği bir demeçte şunları söylemektedir:

" Amerika'nın Ortadoğu'da talep edilmeden müdahalede bulunduğunu hatırlamıyorum..

İş, talebe kalıyordu.

Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı Rahmi Koç'un geçtiğimiz aylar içinde Amerika'da yayınlanan "Leaders" dergisinde yayınlanan yazısını tekrar hatırlayalım: Ne diyordu bay işbirlikçi:

'- Biz Türkler, doğru bir hükümeti, doğru bir liderliği işbaşına getirerek, gerekli iç, dış ve ekonomik politika dönüşümlerini gerçekleştirerek üzerimize düşeni yapacağız. Bunu da ticaret ortaklarımızla, batılı dost ve müttefiklerimizle gerçekleştireceğiz..."

TÜSİAD kurucusu Rahmi Koç'un bu talebini, TÜSİAD üyeleri Erol Simavi, Kemal Ilıcak ve Ercüment Karacan'ın, Hürriyet, Tercüman ve Milliyet gazetelerinin yayın politikaları ile birlikte ele almak çok şeyleri anlatmağa yetecektir.

ABD NE İSTİYOR?

Amerika'nın Türkiye'den istediği, dayattığı ve kuşattığı koşullar nedir?

Bunun yanıtı için, YÜRÜYÜŞ'ün Mayıs ayının ilk yarısında yayınlanan 213. sayısının satırlarını bir kez daha hatırlamak gerekmektedir. Ne istiyor Amerika?

"- Sovyetler Birliğine duvar! Kontrol dışı Arap Ülkelerine karşı tarafsızlık!...

Bu ne demekti?

Sovyetler Birliği ve sosyalist ülkelerle ilişkileri kökten kesmek, öte yandan 'tarafsızlık' statüsünde İsrail'e destek olmak! Sorun bu kadar basitti!..

Sovyetler Birliği ile ilişkilerin kökten kesilmesi için gerekli ve yeterli propaganda rüzgarını estirmek emperyalistler için sorun değildi. Dışta gittikçe büyüyen Sovyet tehdidi' edebiyatına hız vermek, içte de ne yapıp, ne ettiği hiç de meşkuk olmayan TKP düğmesine basmak!... İkisi de zahiri, içi boş, ama alevi büyük olacağı varsayılan rampaları ateşlemeğe dayanıyordu...

Peki ya Arap ülkelerine karşı 'tarafsızlık' nasıl yürürlüğe konacaktı? Bunun gerekçeleri ne olacaktı? İşte o zaman da 'Kürt sorunu' imdada yetişecekti!... Komşu Arap ülkeleriyle 'iyi ilişkiler' sevdasına 'ülkenin milletiyle bölünmezliği'ni tehlikeye atmanın anlamı mı olacaktı?"

İP ÜSTÜNDE PAZARLIK

Evet, Amerikan patronajındaki emperyalist güçlerin Türkiye'ye çizdikleri rol, ip üstündeki adamın rolüdür. Bilinmektedir ki, ip üstündeki adamın "talep" ve kabulleri daha teslimiyetçi ve kolay olacaktır.

Şimdi o günler yaşanmaktadır.

Bu tablo, kanla, cinayetle, katliam ve örgütlü faşist terörle, binbir tezgah ve tertiple oluşturulmuştur.

Emperyalist ve faşist güçlerin her türlü tertip ve dayatmasında geri çekilen açık iktidar odağıyla, gizli faşist iktidar odağının, yeni "dönüşüm" ve "kurumsal düzenlemeler"le özdeşleştirilmesi aşamasına gelinmiştir.

Ancak!...

Büyük tekelci güçler ve her soydan siyasal uşakları istiyor diye, burjuvazi "talep" ediyor diye Türkiye'nin ABD' nin 51'nci yıldızı olmasına "evet" mi denecektir? Haydi oradan!

Sevr günleri aşılacak, Sevr parçalanacaktır...